

Da bi premagovali težave z lastnimi združenimi močmi

V imenu vseh, ki za vas pripravljamo te informacije, smo prosili generalnega direktorja SOZD Mercator, Mirana Goslarja, za odgovore na nekaj vprašanj ob zaključku letošnjega in ob nastopu naslednjega leta.

Na prehodu v leto 1980 smo bili v Mercatorju morebiti najbolj pod vtisom tistega dela vaše poslanice vsem odgovornim v SOZD Mercator, ki je pozival k zresnitvi in k naslonitvi na lastne moči in prednosti. Vaše gospodarske prognoze je tekoče leto potrdilo – kako pa ocenjujete obnašanje in odziv na zaostrene razmere v Mercatorju ter uspešnost prestrukturiranja nekaterih sunkov? Ali smo se zresnili?

Prav gotovo je čutiti zresnitev v vseh naših organizacijah in med večino naših delavcev, seveda predvsem zaradi splošne družbene klime, ki se odločilno usmerja v racionalnejše gospodarjenje. Upam si trditi, da so bili tisti naši delavci in delavke, ki se vsak dan srečujejo z razpoloženjem občanov ob pomanjkanju blaga, ob podražitvah in ob zniževanju realnih osebnih dohodkov, najbolj izpostavljeni. Pomembna družbena vloga, ki nam je zaupana, vendar čisto premalo priznana, prihaja v resnejših časih tako bolj do izraza.

Vendar glavni naši notranji problemi ostajajo aktualni tudi naprej: še naprej premagovati miselnost, da je TOZD samostojna in vseobsegajoča organizacija, ki ne potrebuje dohodkovne povezanosti, odvisnosti, solidarnosti drugih, s katerimi poslovno sodeluje, oz. s katerimi je združena.

Mnoge naše organizacije, čeprav smo povprečno nizko akumulativna dejavnost, še vedno v bistvu relativno lahko pridejo do toliko dohodka, da živijo kar znosno in brez velikih skrbi za jutrišnji dan. Zaradi tega, in to je slabo, izkoriščajo prednosti velikega sistema predvsem tisti, ki so kakorkoli potrebni pomoči, pa naj gre za investicije, garancije, obratna sredstva, pomoč pri kreditih za osebne dohodke, za nekatera izplačila skupne porabe, za intervencije pri organih družbenopolitičnih skupnosti in podobno. Mnogo premalo pa je prizadevanja in kritičnih ocen, zakaj se v glavnem ne uspešno dvigniti nad povprečje, zakaj smo zadovoljni z obsegom dohodka, ki bi bil lahko mnogo večji, zakaj je naša inventivnost v marketingu nima, zakaj ne znamo izkoristiti večjih možnosti v izvoznem prodoru in v bolj velikopoteznih poslovnih kombinacijah, zakaj vsaka nova ideja o skupnem nastopu, skupnih akcijah in delitvi dela naleti na tolikšen odpor.

Tudi za nas velja tisto, kar sicer velja za naše gospodarstvo kot celoto: stabilizacija nas mora udariti po glavi, toda napačno bo, če jo bomo pojmovali in uresničevali predvsem z omejitvami; odločilno bo, če bomo poslovali v skladu z ekonomskimi zakonitostmi in takšno logiko, kjer so poslovno neupešne poteze, kaznovane z neposrednimi posledicami, ki jih ne bo mogoče prevaliti na breme širše družbe.

V letošnjem letu ste nakajkrat nastopili pred družbeno političnimi forumi s predlogi za ureditev razmer v kmetijski proizvodnji v povezavi z industrijo in prekrbo-kakšni so rezultati? Kako bomo v Mercatorju reševali izgube v prihodnje?

Mislím, da je v Jugoslaviji šele letos prišlo do odločilnega preobrata v miselnosti, ki zadeva pomembnost kmetijstva in proizvodnje hrane. Mercator je v tem

pogledu še posebej šibka organizacija, saj čutimo posledice dolgotrajnega lahkomišelnega prepričanja, da bomo vse, kar potrebujemo, pač kupili, ko bomo potrebovali, ne da bi bilo treba skrbeti za proizvodnjo.

Verjetno je bilo preveč zanašanja na dolgoročne samoupravne sporazume med proizvodnjo in trgovino, ki jih sicer imamo, toda iluzija bi bilo misliti, da nam ti že sami po sebi zagotavljajo dovolj kritičnih prehrabnih proizvodov za naše potrebe.

Zaradi tega je naša najpomembnejša prva naloga vlaganje v novo povečano proizvodnjo kmetijskih proizvodov, predvsem mesa in nekaterih drugih deficitarnih artiklov. Pri tem moramo prvenstveno izkoristiti možnosti kmetijskih organizacij, ki so v sestavi sozda, da prevzamejo večjo odgovornost za preskrbo z mesom in odločilno povečajo proizvodnjo. Investicijske naložbe v tej smeri imajo prednost pred vsemi drugimi. Da bi zagotovili njihovo dohodkovno stabilnost in neodvisnost od administrativnih omejitev in drugih zunanjih vplivov, bomo formirali posebno sredstva za interne kompenzacije, ki jih bodo prispevale vse naše organizacije, proizvodne organizacije pa jih bodo koristile odvisno od obsega in kakovosti preskrbe z deficitarnimi proizvodi. Na ta način bomo lahko preprečili izgube pri teh organizacijah.

Prav tako prioriteto bomo morali vlagati v novo povečano proizvodnjo tudi v druge kmetijske organizacije izven SOZD, s katerimi sicer že trajno sodelujemo, da bi si zagotovili dolgoročno dobavo nekaterih kritičnih proizvodov. Neizprosno se bo torej treba sprijazniti z dejstvom, da bomo del akumulacije morali usmeriti v takšne naložbe in da bo za to manj sredstev ostalo za naložbe v prodajne kapacitete, ki so doslej prevladovali v naši investicijski strukturi.

Z uresničevanjem nekaterih nalog iz smernic srednjeročnega razvoja SOZD smo pričeli že v letošnjem letu (reorganizacije). Dobri rezultati glasovanj na referendumih v mesecu decembru v nekem smislu govorijo v prid odločitvi, da se zadeve uredijo že letos, toda, ali ni bilo pri vseh teh akcijah tudi nekaj tveganja? Kateri momenti so odtehtali druge?

Decembrski referendum v naših zunanjetrgovinskih in storitvenih organizacijah, s katerimi sta nastali dve novi delovni organizaciji, Mercator-Mednarodna trgovina in Mercator-Tehna, izpričujejo odgovornost in zrelost delavcev v teh organizacijah, da je treba združiti sile, specializirati poslovanje, predvsem pa izkoristiti možnosti sorodne dejavnosti za večji dohodek, večje posle in bolj kompletne usluge. Bistveno povečanje izvoza in večja izvozna prisotnost v vseh delih sveta je seveda glavna stvar, ki jo pričakujemo od nove zunanjetrgovinske organizacije. Vendar se je treba zavedati, da je združitev le prvi korak. Če bodo TOZD v sestavi teh dveh novih DO osta-

le v bistvu takšne kot doslej, brez prave želje, da izkoristijo kar največ tistega, kar jim omogoča koordinirano poslovanje, nismo mnogo storili.

Sicer pa moramo vztrajati na načelih, ki smo jih sprejeli v smernicah za srednjeročni plan, da dosledno izvedemo tudi druge reorganizacije, delitev dela, specializacijo in odpravimo nekakšna neupravičena podvajanja dejavnosti.

Vaš način upravljanja v SOZD ima dve najbolj opazni potezi – vselej jasno izraženo stališče, hkrati pa tolerantnost do individualnega (če je individuum TOZD ali DO). Stališča koordinacijskega odbora sindikata na ravni SOZD so na primer neprijetno manj strpna, kadar gre za organizacije, ki so samozavervane in nedisciplinirane. Prosim vas, če komentirate te odnose?

Ne bi rekel, da sem toleranten, če gre za stališča, ki so egoistična, ozka, ki vidijo samo lastne koristi in nočejo sprejeti potrebe po stalnem usklajevanju.

Konstruktivni kompromis in medsebojna strpnost, osvobodjena lastniške in vrtičkarske miselnosti, to mi je vodilo za delo v tako zapletenem sistemu, kot je Mercator.

Sicer pa se ravnam po zavesti, da je uspešno delo poslovodnega organa v širših integracijah združenega dela možno le v odnosih usklajevanja, moči argumentov, ne pa hierarhične podrejenosti in sile avtoritete. V tem smislu se mi zdi, da se z vsemi delavci, s katerimi prihajam v delovne kontakte, dobro razumem, čeprav to seveda

Center za obveščanje

V decembru uspelo prav vse

V smernicah srednjeročnega razvoja SOZD Mercator za obdobje 1981-85 je predvidenih nekaj pomembnih reorganizacij v smislu bolj energične in ambiciozne orientacije OZD bodisi s panožnega vidika. Z zadovoljstvom že ob zaključku leta 1980 – zadnjega v pretečenem srednjeročnem obdobju – lahko ugotavljamo, da sta se dve skupini organizacij – s področja zunanje trgovine in s področja storitev – že letos uspeli sporazumeti o radikalnih organizacijskih spremembah.

Delavci teh organizacij so reorganizacije na referendumih v prvi polovici meseca decembra podprli z velikim odstotkom tako udeležbe pri glasovanju kakor s samim pozitivnim izidom glasovanja. Oba rezultata pričata po eni strani o zrelosti situacije in ljudi za takšno odločitev, kakor tudi o pravilni presoji akterjev in njihovih temeljnih pripravah. Tako sta dve od 8 točk poglavja o novi samoupravni organiziranosti v najpomembnejšem že preseženi – prebili sta bariero tradicionalne zaprtosti.

Poleg notranjih premikov in vzpostavitev pogojev za novo kakovost poslovanja smo v decembru v SOZD Mercator dobili še novi članici – gostinsko hotelsko organizacijo Hotel »Mantova« z Vrhniko, ki bo poslej poslovala kot temeljna organizacija v sestavi DO Mercator – Hoteli-gostinstvo, in drugo, Kmetijsko gozdarsko zadrugo »Sora« Ziri, ki bo, 13. po vrsti, enovita DO v sestavi sozda Mercator.

Predstavitve novih organizacij bodo nekaj časa teme na straneh časopisa Mercator.

ne pomeni, da se v vsem strinjamo. Mislím, da moramo negovati najširšo svobodo pobude, mišljenj, različnih predlogov. V konflikte bomo vedno prihajali, če bo šlo za prizadevanja in poglede, ki nastopajo s pozicij ozkih interesov, mnogo več pa bi si želel predlogov, kritike, idej, zahtev, ki bi nas vse skupaj vodile v večjo kakovost našega skupnega dela.

Nič pa ni slabega, če družbeno politične organizacije, npr. sindikat, uporabijo, kadar je to očitno potrebno, tudi malo več političnega pritiska v smeri večje družbene zavesti in odgovornosti, zlasti tedaj, kadar vsa druga sredstva prepričevanja niso uspela nekaterih trmoglavcev spraviti k pameti. Pri tem se lahko pohvalimo, da so družbenopolitične organizacije, zlasti koordinacijski odbor sindikata in problemske konference

ZK, odigrale odločilno vlogo, ki je usmerjala k naprednim rešitvam v Mercatorju.

Po čem vas nisem vprašal, pa bi želeli to povedati ob koncu leta?

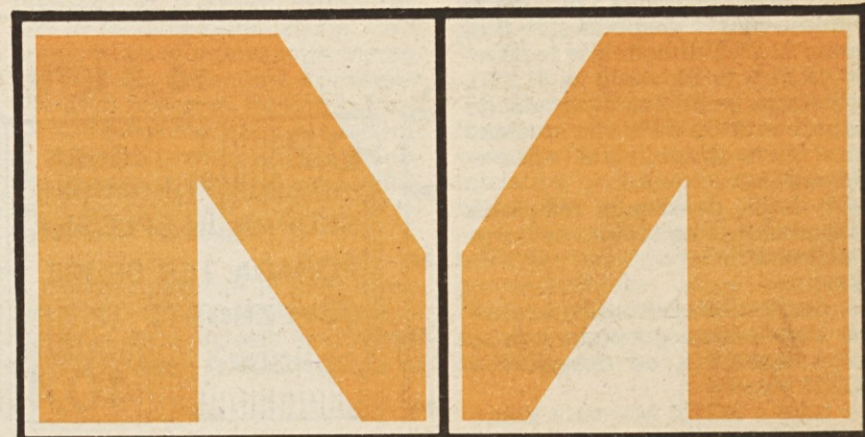
Običaj je, da si zaželimo srečno in uspešno novo leto; osebno in delovno za vse in vsakogar, ki skupaj delamo v Mercatorju, pa še posebej:

– da bi bili dober zgled naših samoupravnih odnosov,
– da bi bili notranje še bolj trdni,

– da bi bili sposobni doseči večje in boljše poslovne uspehe,

– da bi premagovali težave predvsem z lastnimi združenimi enotnimi močmi,

– da bi uživali ugled pri vseh tistih, s katerimi poslujemo, doma in v svetu.

Mercator

GLASILO DELAVCEV IN ZDRUŽENIH KMETOV

LETO XVII

Ljubljana, december 1980

št.: 12

Foto: Kancijan Hvastja

Srečno in uspešno leto 1981 želimo vsem delavcem in kmetom v Mercatorju

V tej številki priloga

Sklepi organov SOZD Mercator v novembru in decembru

strani 7 do 10

Devetmesečno poslovanje OZD, združenih v SOZD Mercator

Razvojno planski sektor

Osebnih dohodki nosijo velik del bremena stabilizacije

Poročilo o devetmesečnem poslovanju organizacij, združenih v SOZD Mercator, je delavski svet SOZD sprejel 26. XI. 1980. Uvodoma je bilo poudarjeno, da je na poslovne rezultate organizacij združenega dela v teh devetih mesecih vplivalo več dejavnikov: precejšnja konjunktura, občasna deficitarnost nekaterih artiklov, uvozne restrikcije, precejšnje zvišanje cen ter ukrepi ob koncu preteklega leta oziroma v letošnjem letu. Periodični obračuni za prvih devet mesecev pa že dajejo dokaj stvarno sliko glede uresničevanja ključnih nalog dogovorjene politike za leto 1980.

Kot kažejo statistične informacije in podatki Službe družbenega knjigovodstva za Slovenijo, so v devetih mesecih letos tako v gospodarstvu Slovenije kot v SOZD Mercator doseženi razmeroma ugodni finančni rezultati. V SOZD Mercator je bil dosežen za 25% večji celotni prihodek kot v istem obdobju lani (v gospodarstvu Slovenije 33,2%), dohodek se je povečal za 27% (v Sloveniji za 31,2%), pri tem pa je bilo za akumulacijo razporejenih za 58% več sredstev kot v istem obdobju lani (v Sloveniji za 67%).

Ob letos doseženih rezultatih gospodarjenja so vidne naslednje značilnosti:

– doseženi devetmesečni rezultati slovenskega gospodarstva so dokaj ugodnejši od dosežkov v SOZD Mercator;

– tako v SOZD Mercator kakor tudi v slovenskem gospodarstvu so zabeleženi ugodni premiki v delitvi dohodka, in to v prid akumulacije;

– premik v delitvi ustvarjenega dohodka v prid akumulacije gre v največji meri na račun osebnih dohodkov in skupne porabe delavcev. Da so osebni dohodki prevzeli precejšen del bremena stabilizacije, govori podatek o rasti povprečnih čistih osebnih dohodkov na zaposlenega. Obračunani osebni dohodki za zaposlenega znašajo za devet mesecev letošnjega leta 7.807 din in so tako za 14% višji od istega obdobja lani. V istem času pa so se cene življenjskih stroškov povečale za 26,9%;

– kljub ugodnim rezultatom poslovanja ugotavljamo naraščanje izgub. Te znašajo 8.305.200 dinarjev, kar je za 215% več kakor v istem obdobju lani. Povečanje izgube je posledica neurejenih odnosov na področju cen živine, mesa in mesnih izdelkov.

Doseženi poslovni rezultati do 30. 9. v primerjavi z istim obdobjem lani

Ob izjemno visoki rasti cen v letošnjem letu – v devetih mesecih letošnjega leta znaša rast cen proizvajalcev 19,8%, cen na drobno pa celo 28,4% – je tudi rast celotnega prihodka precejšnja; organizacije združenega dela v SOZD Mercator so obračunale celotni prihodek v znesku 16.125.999,005 dinarjev, kar je za 25% več, kot je znašal celotni prihodek v devetih mesecih lanskega leta (v Sloveniji 33,2%). Iz navedenega izhaja, da je količinski obseg prodaje in proizvodnje celo nižji kot v istem obdobju lani.

Struktura oblikovanja celotnega prihodka se v letošnjem letu bistveno ne spreminja, nekoliko večji je delež prihodka, doseženih iz skupnega prihodka na domačem trgu (od 0,05% na 0,31%), nekoliko pa se je zmanjšala udeležba prihodkov, doseženih s prodajo blaga (89,16% na 88,96%).

Za dosego navedenega celotnega prihodka so bila obračunana porabljena sredstva v znesku 13.924.486,701 dinarjev. Njihova rast je za 0,3% nižja od rasti celotnega prihodka, torej se je ekonomičnost poslovanja v primerjavi z lanskim letom nekoliko izboljšala. Med porabljenimi sredstvi so se nadpovprečno povečali stroški za nabavno vrednost blaga (indeks 125), amortizacija po predpisanih stopnjah (indeks 125) in »drugi poslovni stroški« (indeks 137).

Manjši kot lani v istem obdobju

SOZD Mercator 2.201.512.304 dinarjev, pri čemer je od dohodkov v lanskih devetih mesecih višji za 27% (v Sloveniji za 31,2%). Izgubo v poslovanju za devet mesecev letošnjega leta izkazujeta dve temeljni organizaciji.

Celoten znesek izgube znaša 8.305.200 dinarjev, kar je za 215% več kakor v istem obdobju lani. Celotna izguba se nanaša na nekritično izplačane akontacije osebnih dohodkov in drugih obveznosti iz čistega dohodka.

Izgubo sta izkazali TOZD TMI v sestavi M-Velepiskrbe, in to 5,2 milijona dinarjev, TOZD TMI v sestavi M-Nanosa – izguba znaša 3 milijone dinarjev.

Predstavljeni pregled razporeditve dohodka je primeren predvsem za posamezne organizacije združenega dela za odločanje o razporeditvi njihovega ustvarjenega dohodka, vendar tudi na ravni SOZD Mercator nudi vpogled v osnovna razmerja razporeditve, hkrati pa omogoča oceno uresničevanja začrtanih usmeritev.

Po podatkih tega pregleda, je v devetih mesecih opravljena razporeditev dohodka v povprečju SOZD-a skladno z usmeritvami resolucije. Predvsem to velja za delež akumulacije, ki se je povečal od 14,2% v letu 1979 na 18,9 v devetih mesecih letošnjega leta, in

Osebnih dohodki

V devetih mesecih letošnjega leta so organizacije združenega dela namenile iz čistega dohodka osebnim dohodkom 1087,8 milijona dinarjev. Od zneska istega obdobja lani je to za 20% več. (V Sloveniji 21,15%). Zaradi nekoliko višje povprečne stopnje prispevkov in davkov iz osebnih dohodkov je rast čistih osebnih dohodkov nekoliko nižja in znaša 20%. Za devet mesecev letošnjega leta znaša čisti osebni dohodek na zaposlenega v SOZD Mercator 7807 dinarjev (v Sloveniji 8162 din) in je večji od istega obdobja lani za 14% (v Sloveniji za 19,5%), v primerjavi s celotnim letom 1979 pa je večji za 10%. Spričo 26,9% rasti cen življenjskih stroškov to pomeni, da so stvarni osebni dohodki v povprečju dokaj nižji, kot so bili v lanskem letu.

Razporeditev dohodka glede na določbe dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980

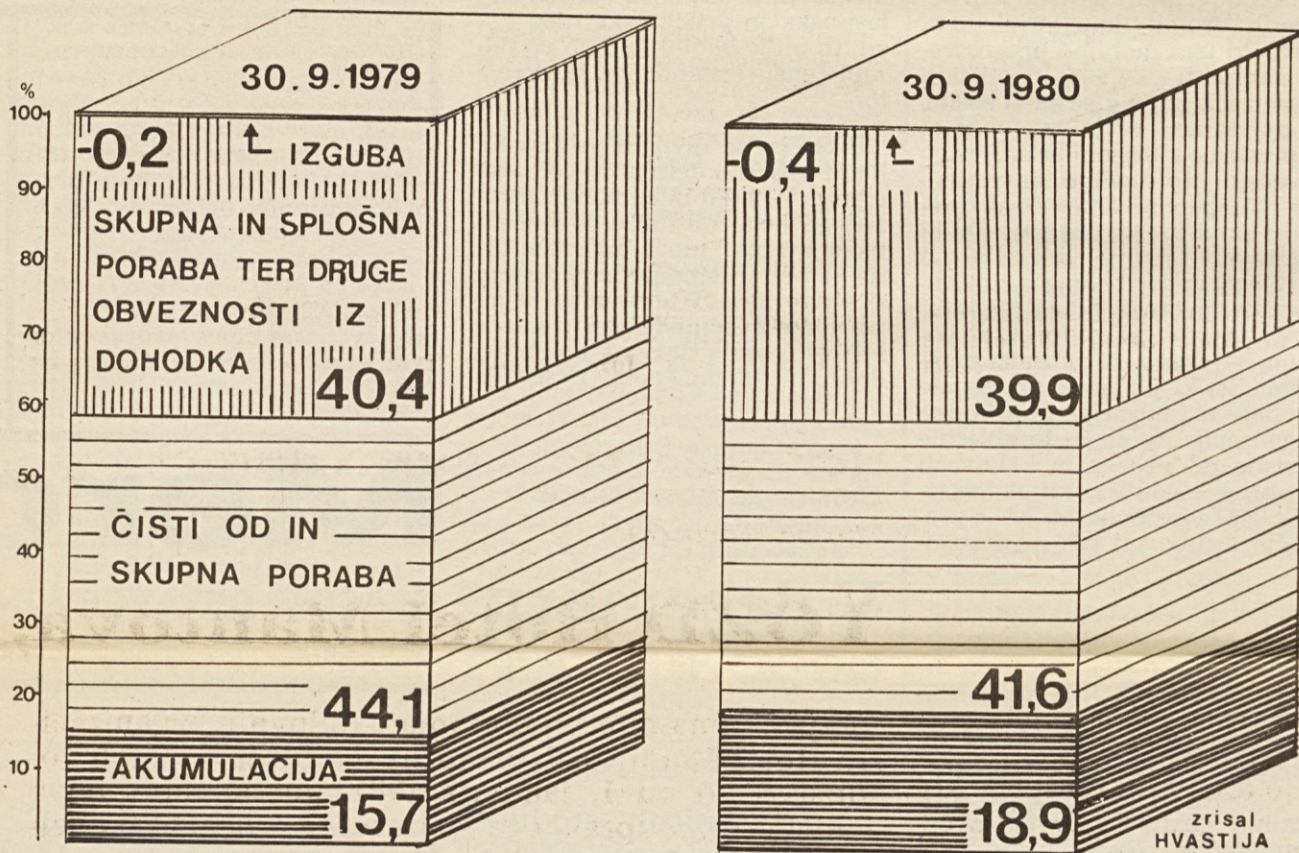
Da bi bila sredstva dohodka skladna z določili dogovora, bi se morala sredstva za osebne dohodke povečati za 25% manj od rasti dohodka. Ob polletju je rast osebnih dohodkov zaostajala za rastjo dohodka za 22,2%, torej določilo dogovora v povprečju ni bilo doseženo. V devetih mesecih se je stanje nekoliko izboljšalo, ker je zaostajanje rasti osebnih dohodkov za dohodkom za 25,9%. V povprečju je torej določilo dogovora uresničeno. O zahtevnejši delitvi osebnih dohodkov, kot jo opredeljuje dogovor, govori tudi primerjava med močnim odstotkom rasti sredstev za osebne dohodke po dogovoru (ta odstotek namreč že upošteva relativno nižjo rast osebnih dohodkov pri hitrejši rasti dohodka od predvidene rasti dohodka za letošnje leto in relativno nižjo rast osebnih dohodkov pri doseženi višji ravni osebnih dohodkov od poprečja v letu 1979) in doseženim odstotkom rasti sredstev za osebne dohodke. Doseženi odstotek rasti sredstev za osebne dohodke (20%) je za 0,60% večji od možnega (19,40%). Na ravni SOZD Mercator drugih dejavnikov, ki opredeljujejo rast osebnih dohodkov, (izvoz, kvalitetni dejavniki), ne moremo upoštevati, čeprav bi verjetno na račun omenjenih dejavnikov lahko še nekoliko povečali možni odstotek rasti sredstev za osebne dohodke.

Izplačila iz sredstev skupne porabe

naj bi se v poprečju pri vseh organizacijah združenega dela povečala za 13% v primerjavi iz izplačili v letu 1979. Pri posameznih organizacijah združenega dela pa naj bi bila izplačila odvisna od velikosti teh izplačil v preteklem letu v primerjavi s povprečnimi izplačili v gospodarstvu. V devetih mesecih je bilo izplačanih za namene skupne porabe (brez stanovanjskih sredstev) 82.822 tisoč dinarjev, kar je za 4% več kot lani v enakem času.

Vsak delavec, zaposlen v SOZD Mercator, je prejel v povprečju 7718 din (v Sloveniji 8753 din), kar je povprečno 858 din na mesec. Izplačila za prehrano so se povečala za 24,5%, izplačila za regres za letni dopust za 7%, medtem, ko so se izplačila za ostale namene zmanjšala za 17,9% v primerjavi z istim obdobjem lani.

RAZPOREDITEV DOHODKA SOZD MERCATOR

večali stroški neproizvodnih storitev drugih in avtorski honorarji (indeks 111%), stroški dnevnice, tenenskega dodatka in druga povračila stroškov (indeks 109%). Vse to priča, da se organizacije združenega dela držijo načel resolucije za leto 1980.

Dohodek, ugotovljen po obračunu porabljenih sredstev, znaša za

Gibanje razlike v ceni za trgovske OZD

Razlika v ceni je izračunana na podlagi podatkov iz obrazca. Poslovni uspeh med letom – bilanca uspeha, tako, da je od dosežene realizacije odšteta nabavna vrednost trgovskega blaga. Redna razlika v ceni se giblje v primerjavi z istim obdobjem lani takole:

	30. 9. 1979	30. 9. 1980	Indeks
– pri trgovini na veliko	8,9	8,6	96,6
– pri trg. na veliko in malo	15,4	14,4	93,5
– pri trgovini na malo	15,7	15,5	98,7

Razporeditev dohodka

Razporejenega je bilo nekoliko več dohodka, kot je bilo doseženo, in to za znesek izgube. Razporeditev dohodka je razmeroma ugodna. Rast sredstev za akumulacijo je za 27 indeksnih točk višja od rasti dohodka, rast čistih osebnih dohodkov in skupne porabe delavcev pa za približno 3 indeksne točke nižja od rasti dohodka.

Rast sredstev za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb iz dohodka in osebnih dohodkov je v celoti za 7 indeksnih točk nižja od rasti dohodka.

Ker ima razporeditev dohodka velik pomen za uresničevanje politike ekonomske stabilizacije, ne bo odveč, če delitev dohodka podrobneje osvetlimo z naslednjo tabelo:

Obdobje	v 000 din				
	Doseženi dohodek	Akumulac.	Čisti OD in skup. por.	Skup. in spl. por ter druge obv. izdohod.	Izguba
Dejanski rezultat 1979	2.482.319	351.775	1.105.268	1.030.728	-5.425
Struktura leta 1979	100	14,2	44,5	41,5	-0,2
Dejanski rezultat per. 30. 9. 79	1.733.482	270.651	765.071	700.395	-2.635
Struktura Dejan. rezultat per. 31. 3. 80	100	15,7	44,1	40,4	-0,2
Dejanski rezultat per. 30. 6. 80	674.203	125.902	286.067	266.450	-4.216
Struktura Dejan. rezultat per. 30. 9. 80	100	18,6	42,3	39,4	-0,5
Dejanski rezultat per. 30. 6. 80	1.421.879	285.538	579.122	561.780	-4.861
Struktura Dejan. rezultat per. 30. 9. 80	100	20,1	40,7	39,5	-0,3
Dejanski rezultat per. 30. 9. 80	2.201.512	416.397	914.718	878.703	-8.306
Struktura	100	18,9	41,6	39,9	-0,4

delež čistih osebnih dohodkov in skupne porabe delavcev, ki se je znižal od 44,5% v lanskem letu na 41,6% v devetih mesecih letos. Prav tako se je zmanjšal delež skupne in splošne porabe in drugih obveznosti iz dohodka, in sicer z 41,5% v lanskem letu na 39,9% v devetih mesecih letos. Precej slabša slika pa je, če letošnje devetmesečne podatke primerjamo s podatki šestih mesecev letošnjega leta. Iz teh podatkov vidimo, da se je struktura delitve dohodka v tem trimesečju poslabšala. Temu je kriv pereč problem v trgovini z živili, kjer so se cene bistveno povečale večjemu številu artiklov, pri čemer pa je absolutna marža ostala zamrznjena. Podražile so se testenine, sladkor, moka, žgane in brezalkoholne pijače, vina in drugo, tako da se je dohodek tega dela trgovine bistveno zmanjšal.

Rast obveznosti, katerih vir je dohodek, so narasle za 9 indeksnih točk več kot dohodek, in sicer so narasle v primerjavi z istim obdobjem lani za 36%. Za večji odstotek, kot se je povečal dohodek, so se povečali:

Prispevki iz dohodka SIS drugih družbenih dejavnosti (indeks 156), prispevki iz dohodkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (indeks 223), ter davki iz dohodka republik (indeks 140).

Pri drugih obveznosti pa so se povečali za več kot dohodek: del dohodka za varstvo okolja (indeks 129), del dohodka za SLO (indeks 129), povečana amortizacija (indeks 194), del dohodka za druga plačila (prispevek solidarnosti, komunalni prispevki, mestno zemljišče, SISEOT, ŽTP, itd. indeks 146), del dohodka za obresti (indeks 138) in del dohodka za druge namene (indeks 130).

Sredstva za reprodukcijo

Ker je v delitvi dohodka rast sredstev za osebne dohodke in

Komisija v M-Nanosu končala delo

Center za obveščanje

Prvi uspešni premiki za novo samoupravno organiziranost

V spremembah in dopolnitvah smernic srednjeročnega razvoja sozda Mercator v obdobju 1981-1985 je tudi poglavje, ki govori o spremembah v samoupravni organiziranosti nekaterih organizacij iz sozda Mercator. Spremembe bo treba izpeljati v začetku novega srednjeročnega obdobja, nekaj od tega pa je bilo narejena že pred koncem letošnjega leta. Svoje delo je končala tudi razširjena komisija, ki je pripravila osnutek nove samoupravne organiziranosti delovne organizacije M-Nanos.

Osnovni namen vseh teh sprememb je, rečeno na splošno, okrepiti ekonomsko sposobnost posameznih organizacij, odpraviti podvajanje in neskladnost v trgovini na debelo, omogočiti večjo specializacijo, povečati izvozne usmeritve, racionalizirati in koncentrirati delo, hkrati pa premagati ostanke ozke in podjetniške miselnosti, zaprtosti in samozadovoljne zadostnosti in okrepiti dohodkovno povezovanje, saj posamezna organizacija ni le sama sebi namen, ampak se na mnogih ravneh povezuje v kompleksno organizacijo, ki ima v družbi in gospodarstvu svoje točno določeno mesto, pomen in vlogo.

Gledano podrobneje, v mislih imamo delovno organizacijo M-Nanos iz Postojne, so zategadelj spremembe v organizaciji nujno potrebne. Iz dosedanjih devetih tozdov, med njimi so bili taki, ki so imeli grosistično in malopre-

dajno dejavnost skupaj, naj bi nastalo sedem specializiranih tozdov. Poglejmo, kakšne naj bi bile spremembe oziroma kateri novi tozdi naj bi nastali in kateri ostali nespremenjeni:

1. **Maloprodajni tozd Izbira Postojna** obdrži svoje dosedanje maloprodajne enote.
2. **Maloprodajni tozd Trgovina Rakek** obdrži svoje dosedanje maloprodajne enote.
3. **Maloprodajni tozd Obskrba Čaber** ostane nespremenjen.
4. **V Maloprodajni tozd na obali** se združi vsa maloprodajna mreža na obali.
5. **V tozd za grosistični promet na obali** se združi dosedanja grosistična dejavnost tozda Preskrba Portorož s skladiščem v Luciji in celoten tozd Sadje Dekani-Koper s hladilnico.
6. **K dosedanjemu tozdu za grosistični promet Grosist Postojna** se pridružijo grosistične dejavnosti

tozda Izbira Postojna in tozda Trgovina Rakek ter dosedanji tozd Transport.

7. **Tozd Tovarna mesnih izdelkov iz Postojne** ostane nespremenjen.

Cilj teh sprememb je specializacija in delitev dela na poslovnem in administrativnem področju, oblikovanje učinkovitih dohodkovnih odnosov, ki bodo zagotavljali enakopraven položaj trgovini na drobno in debelo ter onemogočanje tistih nesamoupravnih postopkov in ravnanj, ki so bili že prej omenjeni.

Ker so se tozdi na obali že prej čutili nekako odrinjeni od centra v Postojni, bi sedaj lahko oba tozda dobila svojo strokovno službo in možnost, da se dogovorita o skupnem knjigovodstvu. Tudi tozdi v Postojni in tozd na Rakeku bi ravnano tako dobili možnost, da se dogovorijo o skupnem knjigovodstvu. Omeniti je treba še vlogo posebne finančne službe, ki bi imela posebno vlogo v prehodnem obdobju, ko naj bi pripravila prenos plačilnega prometa na M-Interno banko in sodelovala pri združevanju sredstev za kratkoročno kreditiranje tozdov. Na ta način bi bilo omogočeno izvajanje sporazuma o združitvi v M-Interno banko, na osnovi katerega je dogovorjeno, da M-Interna banka postopoma opravlja ves plačilni promet in ostala opravila v zvezi s tem za vse tozde.

Jože Rozman

Plodna razprava na problemski konferenci v Postojni

Center za obveščanje

O notranjih odnosih v M-Nanosu

Na pobudo konference sindikata v Mercator-Nanosu, v skladu z njenim programom o dejavnosti za razvijanje samoupravnih odnosov, je bilo 27. novembra v Postojni sklicano posvetovanje o delovni organizaciji Mercator-Nanos. Na posvetovanju je bil navzoč tudi član predsedstva CK ZKS Roman Albreht.

Problematika je bila obravnavana z vidika notranjih odnosov v delovni organizaciji pri uresničevanju zadev skupnega pomena pred bližnjo reorganizacijo Mercator-Nanosa.

Posvetovanja so se udeležili člani konference sindikata Mercator-Nanosa, predsedniki izvršnih odborov osnovnih organizacij iz posameznih tozdov ter sekretarji OOK in predsedniki OO ZSMS, predsedniki delavskih svetov tozdov in delovne organizacije, člani komisije za reorganizacijo Mercator-Nanosa, sekretarji komitejev OK ZKS iz Kopra, Postojne, Pirana, Cerknice in Cebra, predsedniki občinskih svetov ZSS iz teh občin, generalni direktor sozda Mercator ter direktorji TOZD in DO v sestavi M-Nanosa.

Uvodno poročilo je imel direktor TOZD Grosist, Anton Černe, ki razpravi so se oglašili še direktor TOZD Izbira, Franc Koščak, in na

izziv tovariša Albrehta tudi direktor TOZD Indus Koper, Angel Pučer. V razpravo so posegli še direktor TOZD Čabar, nato pa tudi sekretar komiteja OK ZKS Koper, Klavdij Blažević, predsednik občinskega sveta ZSS Koper, Boris Kralj, glavni direktor Mercator-Nanosa, Slavko Humar, generalni direktor SOZD Mercator, Miran Goslar, direktor TOZD Preskrba Portorož, Maks Maver, predsednik konference sindikata delovne organizacije, Ernest Penko, predsednik IO sindikata TOZD Indus Koper, Vinko Bordon.

Kakor priča zapis po magnetofonskem posnetku (center za obveščanje ni bil vabljen), je imel iniciativo v razpravi tovariš Albreht. Ker je gradivo obsežno in smo ga prejeli prepozno, da bi ga v tolikšnem obsegu izdali kot priložnostno decembrske izdaje časopisa, bomo za to, da bodo delavci seznanjeni z poglavitnimi mislimi in stališči, poskrbeli prihodnjic.

Od koga prejemo blago?

Matjaž Marinček

Skoraj tisoč dobaviteljev

Že ob koncu meseca maja je analitski oddelek komercialnega sektorja Delovne skupnosti SOZD Mercator pripravil zajeten pregled o poslovanju z dobavitelji, v katerem so zajeti podatki o poslovanju sozda Mercator z največjimi sozdi oziroma delovnimi organizacijami kot dobavitelji ter pregleda poslovanja z eksternimi in internimi dobavitelji. Vsi ti podatki se seveda nanašajo na leto 1979. Čeprav poslovno leto 1981 že trka na vrata in torej ti podatki niso ravno bleščeče aktualni, menim, da bo marsikateremu bralcu dobrodošla informacija o pestri poslovni dejavnosti največje slovenske trgovinske organizacije.

Na samem začetku pregleda dobaviteljev so podatki o 37 največjih sozdih in delovnih organizacijah - to so tisti, s katerimi smo imeli za več kot 50 milijonov dinarjev prometa. 54% je sozdov, 46% pa DO. Kar 32 teh organizacij (86,5%) ima sedež v Sloveniji. Vseh 37 organizacij nam je dobavilo za 5.507.516.000,00 dinarjev blaga, od tega največ ljubljanski sozd KIT (433.556.000,00 dinarjev ali 7,87%), sledijo pa celjski sozd Dobrina (7,11%), murskosoboški sozd ABC Pomurka (5,73%), zagrebški sozd Cibona (5,62%), ljubljanski sozd Emona (5,19%), ajdovski sozd Fruka (5,11%), ljubljanski sozd Žito (4,86%), mariborski sozd Tima (4,73%), ljubljanski sozd HP (4,73%), zagrebški sozd Zvijezda (4,67%) in tako naprej do 37. ljubljanske DO Tehnoimpex (0,91%). Zelo pomemben podatek je, da je teh 37 organizacij realiziralo kar 51,72% dobave vseh externih dobaviteljev, zajetih v pregledu.

Vrstni red externih dobaviteljev, ki so realizirali za več kot milijon dinarjev dobave, obsega 986 dobaviteljev, razdeljenih v 7 kategorij. Vsi skupaj so v letu 1979 realizirali za 10.648.069.000,00 dinarjev dobave. V prvi kategoriji (dobaviteljev z realizacijo nad 200 milijonov dinarjev) sta le dva: ljubljanske mlekarne in zagrebška Tovarna olja, ki sta dobavila za 523.384.000,00 dinarjev ali 4,91% celotne realizacije. V drugi kategoriji (dobavitelji z realizacijo od 100 do 200 milijonov dinarjev) jih je 11, dobavili pa so 13,36%

celotne realizacije externih dobaviteljev. Obširnejša je tretja kategorija (realizacija od 50 do 100 milijonov dinarjev), v kateri je 32 dobaviteljev realiziralo 20,37% celotne dobave. V četrti kategoriji (dobavitelji z realizacijo od 20 do 50 milijonov dinarjev) je 81 dobaviteljev, ki so (v primerjavi z ostalimi kategorijami) realizirali največji delež dobave: 22,29%. V peti kategoriji (dobavitelji z realizacijo od 10 do 20 milijonov dinarjev) jih je 112, realizirali pa so 14,57% dobave. V šesti kategoriji (od 5 do 10 milijonov dinarjev) je že 154 dobaviteljev, ki so realizirali 11,86% vse zunanje dobave. Najobširnejša je zadnja, sedma kategorija (dobavitelji z realizacijo od enega do 5 milijonov dinarjev), v kateri je kar 574 externih dobaviteljev, ti pa so realizirali 12,64% celotne dobave sozdu. (Vse vsote so seveda v novih dinarjih!) Od 986 dobaviteljev jih je 420 (44,63%) iz SR Slovenije, ostalih 546 pa jih je iz drugih republik in avtonomnih pokrajin.

Na koncu pregleda dobaviteljev je objavljen vrstni red internih dobaviteljev. 10 delovnih in 16 temeljnih organizacij združenega dela sozda Mercator je v letu 1979 realiziralo za 4.005.287.000,00 dinarjev dobave. Največji delež nosi ljubljanski tozd Grosist (M-Velepreskrba), kar 25,89%, sledita pa mu tozda Veleprodaja (MIP Ptuj) z 19,28% in ljubljanski TMI (M-Velepreskrba) s 7,14%. 6 tozdov v okviru M-Velepreskrbe (Grosist, TMI, Trgopromet, Standard, Stekle in Hladilnica) je opravilo kar 40,2% vse interne dobave.

Nov član v Mercatorjevi družini

Matjaž Marinček

TOZD Hotel Mantova, Vrhnika

Z uspelima referendumoma v delovnih organizacijah Hotel Mantova Vrhnika in Mercator - Hoteli-gostinstvo bo od 1. januarja 1981, kot je zapisano v določilu samoupravnega sporazuma o združitvi obeh delovnih organizacij, Hotel Mantova novi, šesti tozd v sestavi delovne organizacije M-Hoteli-gostinstvo.

Ker je bil vsak delavec te novitve delovne organizacije doslej obremenjen že kar s približno 40.000 dinarji letnih anuitet (kar je za gostinsko dejavnost preveč) in je že bila ogrožena socialna varnost delavcev in ker bi bilo popolnoma nemogoče pričakovati, da bi tako majhen kolektiv lahko nase prevzel nove, zaradi prepotrebne investicijskih naložb nujne finančne obveznosti in ob tem še vsaj solidno posloval, je iskal mož-

nost samoupravne povezave z močnejšo delovno ali samoupravno organizacijo - in to je našel v sozdu Mercator.

Hotel Mantova ima šest poslovnih enot, vse na Vrhniki in njeni bližnji okolici: sam hotel z restavracijo in kegljiščem, gostišče Močilnik, gostilno Bistra, gostilno Pri lovcu, gostilno Pod klancem in bife Jazon. V vsej organizaciji združuje delo 54 delavcev.

Nova kmetijska organizacija

Zadruga s 411 kmetijami

Z referendumom, ki je bil v nedeljo, 21. decembra 1980, je bil izglasovan samoupravni sporazum o poznejši združitvi v SOZD Mercator, med delavci in kmeti kmetijsko gozdarske zadruge SORA Žiri. Z ureditvijo nadaljnjih postopkov za združitev bo SORA postala 13. enovita delovna organizacija v sestavi Mercatorja.

Ustanovljena je bila leta 1948. Na območju Škofje Loke pokriva krajevno skupnost Žiri z 21 vasmi, na območju občine Logatec pa krajevno skupnost Rovte s 4 vasmi in krajevno skupnost Vrh, prav tako s štirimi vasmi.

Področje zadruge se razprostira na 7.429 hektarjev površin s 411 kmetijami, od katerih je 149 čistih. Tu redijo kmetovalci 2.800 glav govedi. Zadruga je na svojem območju nosilec kmetijske proizvodnje.

Zadruga upravlja tudi z gozdovi splošnega premoženja v izmeri 340 hektarjev in ima za go za razrez lesa. V sestavi zadruge je tudi 9 prodajal za oskrbo z reprodukcijskim in investicijskim materialom ter s potrošnim blagom.

Podrobnejše podatke s celovitejšo predstavitvijo SORE iz Žirov objublamo za prihodnjo številko časopisa. - JN.

Slavko Česen, direktor tozda Hotel Mantova. Foto Matjaž Marinček

zacije Mercator - Hoteli-gostinstvo?

»Združitev je povsem razumljiv rezultat težnje po razširitvi gostinske dejavnosti v okviru sozda in naše delovne organizacije ter težnje po povezovanju vrhniške trgovine (v okviru tozda Dolomiti) in gostinstva. Sicer pa: več kot je tozdov v delovni organizaciji, bolj se zmanjšujejo stroški za posamezen tozd.«

Novi tozd bomo podrobneje predstavili v prihodnji številki našega glasila.

Obveščanje v združenem delu

Center za obveščanje

Izdajatelj naj bi bil poslej sindikat

V Krškem je bilo 7. in 8. novembra srečanje novinarjev in urednikov v združenem delu SR Slovenije. O tem smo že poročali v prejšnji številki. Na srečanju so udeleženci sprejeli akcijski dogovor o najpomembnejših nalogah na področju obveščanja v združenem delu za naslednje obdobje. S tem dogovorom je bistveno bolj poudarjena vloga sindikata na področju obveščanja. Povzemamo nekaj pglavitnih načel.

Odgovornost za obveščanje

Organizacije združenega dela morajo oblikovati celovit in odprt sistem medsebojnega obveščanja, ki se kot pomemben člen vključuje v celotno združeno delo. Normativno je treba določiti vire informacij in kdo jih je dolžan sporočati ter preko kakšnih sredstev za obveščanje. Za oblikovanje takega sistema in za njegovo nemoteno delovanje so odgovorne osnovne organizacije zveze sindikatov in druge družbenopolitične organizacije v združenem delu in organi samoupravljanja.

Tudi vzgojni pomen

Odprti sistem medsebojnega obveščanja v organizacijah združenega dela je med temeljnimi sestavinami samoupravljanja, zato bodo sindikati posvetili posebno pozornost odprtosti virov in informacij in nemoteni poti za povratno informacijo (odziv in pobudo) delavcev.

Pri opredeljevanju sistema in načinov obveščanja moramo razen funkcije obveščanja upoštevati tudi pomen obveščanja. Zato podpiramo napotke republiškega sveta ZSS o kulturi, naj bi glasila OZD še bolj kot doslej skrbela za kulturno vzgojo delavcev, za uveljavljanje naših kulturnih meril in estetskih kriterijev.

Minimalne informacije

Zveza sindikatov Slovenije se zavzema za uresničevanje zahteve samoupravljalcev, da so vsakemu delavcu zagotovljene minimalne informacije, ki so mu potrebne za samoupravljanje, in kot smo jih že opredelili s temeljnimi informacijami za delavce.

»Temeljne informacije za delavce« so tiste vsebine, ki jih mora dobiti vsak delavec v vsakem delovnem okolju. Gre za temeljne kazalce gospodarjenja in poslovanja, ki morajo biti po zakonu o združenem delu izkazani ob periodičnih in zaključnih računih in ki jih sindikati zahtevamo že sedaj. Pri tem ne bi smeli ostro ločiti poslovnih informacij od samoupravnih. Poudarjena je odgovornost vseh, ki informacije posredujejo, predvsem še organizatorjev obveščanja, da bodo sporočila oblikovana in podana ustrezno delovnemu okolju.

Organi za obveščanje

Celovito obvladanje sistema medsebojnega obveščanja v združenem delu naj zagotavljajo odbori za obveščanje, ki v vlogi družbenega organa vodijo politiko obveščanja ter izvajanja dogovorjenih nalog s tega področja.

Odbor sestavljajo neposredno izvoljeni delegati, ki jih predlagajo

osnovne organizacije zveze sindikatov oziroma njihove konference. Praviloma naj ima vsaka tozdenega delegata v odboru za obveščanje, v večjih OZD lahko več tozdzov delegata skupnega delegata njegovih samoupravnih organov.

Nadalje imajo v odboru za obveščanje svoje delegate družbenopolitične organizacije, prav tako pa tudi uredništvo.

Odbore za obveščanje naj bi praviloma imeli na ravni delovne organizacije; v SOZD se organizacije zveze sindikatov dogovorijo za ustrezna koordinacijska telesa. Odbor za obveščanje izvoli predsednika odbora izmed svojih članov. Seje odbora vodi njegov predsednik.

Izvajalci in povezave

Uredništvo (ta naziv predlagamo tudi za dosedanje uredniške odbore) je izvršno telo odbora za obveščanje, ni delegatsko sestavljeno, deluje kot strokovno-posvetovalni organ, sestavljajo ga delavci, ki so za obveščanje zadolženi na podlagi svojega opisa dela in nalog, ter drugi redni sodelavci v procesu obveščanja. Uredništvo vodi odgovorni urednik.

Uredništvo je za svoje delo odgovorno odboru za obveščanje in seveda prek njega izdajatelju, to je v združenem delu organizaciji zveze sindikatov (osnovni organizaciji ali konferenci), s čimer se ukinja dosedanja praksa njegove odgovornosti delavskemu svetu ali kateremu drugemu organu. V združenem delu naj bi torej volili le odgovornega urednika. Seveda ima sredstvo obveščanja delavcev (glasilo, bilten, radio ipd.) lahko še tehničnega urednika ali urednika rubrik (profesionalno ali ne).

Poslovodni organ ne more opravljati funkcije odgovornega urednika. Lahko pa je odgovorni urednik po svoji funkciji član kolektivnega poslovodnega organa, če tako urejajo akti OZD.

Skrb za sodelovanje

Nadaljevati moramo pozitivne dosežke iz akcije »Tisoč delavcev – sodelavcev« v združenem delu: načrtno dejavnost družbenopolitičnih organizacij in zveze sindikatov na področju obveščanja; spremljanje, ocenjevanje in načrtovanje te dejavnosti; oblikovanje dopisniške mreže.

Nihče naj ne bo izoliran

Zveza sindikatov Slovenije mora posvetiti posebno pozornost obveščanju v manjših (pogosto dislociranih) kolektivih in povsod tam, kjer so pravice delavcev do obveščeniosti marsikdaj okrnjene, zanemarjene.

Akcije Zveze sindikatov Slovenije, predvsem tiste, ki zahtevajo javno razpravo, so hkrati akcije za dobro obveščeniost delavcev. Zavedo o tem moramo razviti pri vsem članstvu, še posebej pri naših družbenopolitičnih delavcih na vseh ravneh.

Povezave z občino in DNS

Komisije občinskih svetov zveze sindikatov za obveščanje so odgovorne za stanje obveščeniosti v združenem delu na svojem območju. Organizatorji obveščanja se v občini povezujejo v svoj aktiv, za katerega delo je odgovoren občinski svet zveze sindikatov v svojo komisijo za obveščanje.

V okviru Društva novinarjev Slovenije se organizatorji obveščanja v združenem delu povezujejo v regijske aktivne in pa v sekci-

jo DNS novinarjev v združenem delu. Če ti aktivni zaradi prevelikega števila članov ne morejo delovati učinkovito, se lahko organizirajo tudi v okviru manjših območnih enot.

Skrb za položaj obveščanja

Zveza sindikatov odgovarja med drugim tudi za normativno urejenost področja obveščanja, za zagotavljanje ustreznega statusa organizatorjev obveščanja v združenem delu, za vključevanje področja obveščanja v razvojne dokumente in za uveljavljanje svobodne menjave dela, dohodkovnih odnosov, racionalnost in učinkovitost na področju obveščanja.

Izobraževanje v te namene

Zveza sindikatov podpira in vzpodbuja izobraževanje delavcev-samoupravljalcev za pridobivanje potrebnega znanja s področja obveščanja, ker je to eden od dejavnikov, ki bistveno vplivajo na uspešnost organizacije obveščanja in na vsebino sporočanja. Za to se morajo angažirati predvsem družbenopolitični delavci, organizatorji obveščanja in poslovodni organi.

Zveza sindikatov se zavzeto vključuje v uresničevanje kadrovske politike na področju obveščanja v združenem delu. Zavzema se za uveljavljanje načela, da mora imeti organizator obveščanja praviloma vsaj višješolsko izobrazbo, nikakor pa ne more opravljati teh del in nalog nekdo, ki nima niti popolne srednješolske izobrazbe.

Jamstvo tudi zakonodaja

Za uresničevanje tega dogovora je pomembno, da nekatere vsebinske in organizacijske rešitve najdejo svoj odraz tudi v zakonodaji. Zato pričakujemo, da bodo predlagane rešitve prišle v nov zakon o javnem obveščanju, ki je v pripravi, to pa bo mogoče le z našo dejavnostjo, kot pričakujemo in terjamo, v široki in odprti javni razpravi. **(Akcijski dogovor je izšel v prilogi Delavske enotnosti: Sindikalni poročevalec, 26. 11. 1980.)**

Ljudski odpor in družbena samozaščita v letu 1981

Milan Tatalović – DS SOZD Mercator

Pred izdelavo načrtov za SLO

Sedanja zapletena vojnopolitična situacija v svetu ter aktualne naloge v zvezi z krepitvijo obrambnega in zaščitnega delovanja zahtevajo celovito in odgovorno delovanje vseh struktur na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite, zato je odbor za LO in DS SOZD Mercator pripravil osnovna izhodišča in programske usmeritve, ki naj bi jih upoštevali odbori oziroma komiteji za LO in DS v DO in tozdzih pri načrtovanju programske dejavnosti za delo na področju LO in DS v letu 1981.

Na vseh ravneh se je treba organizirano lotiti reševanja tistih zadev ljudske obrambe, ki so posebej pomembne za nadaljevanje strnjene priprave in za boljše povezanost na tem področju med organizacijami združenega dela, drugimi organizacijami in skupnostmi.

Programske usmeritve za leto 1981

Dograjevati je treba obrambne načrte DO in TOZD, analizirati napake in odpraviti pomanjkljivosti, ugotovljene pri izvajanju vaje »Ljubljana '80«, ter zagotoviti nadaljnjo aktivnost komitejev v procesu samoupravnega odločanja in dogovarjanja med OZD pri zagotavljanju materialnih in drugih pogojev proizvodne in storitvene dejavnosti. Nosilci so vsi subjekti SLO.

Z vajami, kot obliko praktičnega pouka in usposabljanja, je treba preverjati dejansko usposobljenost in organiziranost subjektov splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite in se programsko vključiti v akcijo NNNP – 80/81.

Nosilci so DPO, komiteji za LO in DS ter poveljstva CZ.

Treba je pričeti z načrtnim usposabljanjem delavcev, ki so po odločbi o sistematizaciji in zasedbi delovnih mest v neposredni vojni nevarnosti ali v vojni razporejeni na druga delovna mesta v druge OZD.

cev, ki delajo na področju LO in DS.

Nosilci so odbori oziroma komiteji za LO in DS.

Zagotoviti je treba večjo povezanost in usklajenost obrambnih priprav med tozdi in drugimi samoupravnimi organizacijami z obrambnimi načrti KS in občino, v katerih imajo svoj sedež.

Nosilci so odbori oziroma komiteji za LO in DS.

V razvojnih načrtih je treba zagotoviti, da bosta investicijska politika in usmeritev razvoja v skladu z obrambnimi usmeritvami družbeno političnih skupnosti.

Nosilci so vsi subjekti SLO.

V skladu s posebnim programom je treba zagotoviti dokončno oblikovanje posebnih blagovnih rezerv živilskih in neživilskih proizvodov.

Nosilci so podpisniki družbenega dogovora o oblikovanju posebnih rezerv.

Preko sredstev obveščanja je treba seznanjati delovne ljudi s pripravami na SLO v smislu podružbljanja LO in DS.

Nosilci so DPO, upravni organi in odbori oziroma komiteji za LO in DS.

Zagotoviti je treba preko temeljnih delegacij in delegatskih skupščin, da bodo imeli delovni ljudje večji vpliv na oblikovanje in financiranje programov, ki jih sprejemajo DPS in SIS.

Nosilci so vsi subjekti SLO.

Posvetiti je treba vso pozornost usmerjanju in povezovanju vseh družbenih organizacij in društev za bolj obveščeno, usklajeno in učinkovito delovanje pri uresničevanju skupnih nalog civilne zaščite.

V Ljubljani ponekod že čez dva dni po novozapadlem snegu lahko napravite »radiranko« na usedlinah smoga. Foto: Kancijan Hvastija

Nosilci so štabi CZ, poveljniki splošnih enot CZ in odbori oziroma komiteji za LO in DS.

Zagotoviti je treba večjo zavzetost pri izvajanju organizacijskih, vzgojnih, materialnih in drugih priprav CZ v OZD, katere formirajo enote, temelječe na ocenah ogroženosti ob morebitnih elementarnih nesrečah ali vojni.

Nosilci so odbori oziroma komiteji za LO in DS, štabi za CZ in poveljniki splošnih enot CZ.

Proučiti je treba načrt nabavne opreme in sredstev za enote civilne zaščite, način vzdrževanja opreme in shranjevanja sredstev in opreme. Zagotoviti je treba manjkajočo opremo za enote CZ.

Nosilci so strokovne službe v OZD in odbori oziroma komiteji za LO in DS.

V skladu s srednjeročnim razvojnim načrtom CZ je treba zagotoviti opremljanje enot in štabov CZ in zagotoviti izvajanje določil odloka ZIS-a o minimumu obveznih zaščitnih sredstev za RBK zaščito.

Nosilci so odbori oziroma komiteji za LO in DS, štabi za CZ in poveljniki splošnih enot CZ.

Oceniti je treba organizacijo, usposobljenost in formacijsko

opremljenost enot in štabov CZ v OZD, ko formirajo enote in štabe CZ.

Nosilci so poveljniki splošnih enot CZ in štabi za CZ.

Zagotoviti je treba izdelavo načrtov zaklanjanja za zavarovanje delovnih ljudi pred morebitnimi vojnimi akcijami in oblikovati enote, ki bodo upravljale z zaklonišči ter jih usposobiti.

Poudarjamo, da smo na tem področju najmanj napravili.

Nosilci so strokovne službe, odbori oziroma komiteji za LO in DS, štabi za CZ in poveljniki splošnih enot CZ.

Povečati je treba politično dejavnost organizacij ZK, ZSS in ZSMS za krepitev CZ in samozaščite v smislu boljšega razvoja CZ in krepitve zavesti za obrambo svoje domovine in izvajanje družbene samozaščite.

Nosilci so družbeno politične organizacije.

Programske usmeritve naj služijo družbeno političnim organizacijam v OZD, odborom oziroma komitejem za LO in DS ter samoupravnim organom pri izdelavi njihovih načrtov za organizirano dejavnost v letu 1981 kot pripomoček.

• Naj se predstavimo • Naj se predstavimo • Naj se predstavimo • Naj se predstavimo • Naj se predstavimo • Naj se predstavimo •

Najmanjši tozd v sozdu

Jože Rozman

TOZD Slovenija-Sadje, maloobmejni promet

Še pred mesecem dni bi pisali malce drugače. Za tozd Maloobmejni promet bi rekli, da je temeljna enota delovne organizacije M-Slovenija sadje iz Ljubljane, sedaj pa moramo napisati, da je tozd nove delovne organizacije M-Mednarodna trgovina. Ta je nastala po uspešnem referendumu 2. decembra letos, sprememba pa ni pravzaprav v ničemer vplivala na vlogo, status, obliko in naloge tozda.

Povejmo kar takoj na začetku, da je to najmanjši tozd po številu zaposlenih v sozdu Mercator. Vsega sedem ljudi šteje. Dva delata v pisarni v Volčji dragi pri Novi Gorici, kjer je tudi sedež tozda, ostalih pet najdete v Ljubljani na Titovi 66. Tu smo se tudi pogovarjali z direktorjem tozda **Alojzom Rupnikom**, ki je o nastanku temeljne enote povedal tole: »Sam sem začel leta 1965 kot samostojni referent v Slovenija sadju. Ko je leta 1967 Mercator, takrat je bil še delovna organizacija, dobil nazaj zunanje-trgovinsko registracijo, sem prišel v zunanje-trgovinski sektor pri skupnih službah. To je bilo na Tržaški cesti 37 b. Najprej sem bil referent, potem šef in kasneje direktor v tem sektorju. Ko se je potem leta 1977 enovita delovna organizacija Slovenija sadje razcepila v tozde in ko je istega leta nastal sozd Mercator, v katerega se je vključila tudi DO Slovenija sadje, se nas je nekaj preselilo sem. Zakaj? Prvič zato, ker z nastankom sozda v skupnih službah ni smela več biti zunanja trgovina, drugič pa zato, ker je Slovenija sadje že pred leti opravljala maloobmejni promet, vendar je to registracijo izgubila zaradi novih predpisov. Ti so določali, da maloobmejni promet lahko opravlja le organizacija, ki ima kadre, usposobljene za zunanjo trgovino, sedež enote pa mora biti v maloobmejnem pasu. Zato se nas je polovica zunanje-trgovinskega sektorja pri Mercatorju preselila v delovno organizacijo Slovenija sadje, kjer je tako nastal nov tozd Maloobmejni promet.«

Kaj je maloobmejni promet?

»Osnovna naloga našega tozda je maloobmejni promet z Italijo po tržaški in goriški blagovni listi. Listi sta pravzaprav zbir vsega blaga, ki ga lahko izvažamo in uvažamo po tržaškem in goriškem meddržavnem sporazumu. Gre za repromaterial, opremo in blago široke potrošnje.

za organizacije iz sozda. Med uvoženo opremo naj naštejem linije za izdelovanje plastičnih izdelkov za REK Velenje, opremo za izdelovanje plastičnih zabojev za Radensko, linije za kalibriranje jabolk in polnjenje vina itd. Za M-Sadje zelenjava smo uvozili dve liniji za pakiranje, za TMI iz Ljubljane linijo za pakiranje mesa, za Kavarno Evropa stroj za sladoled, mešalec za smetano, peči za potice in torte itd. Kot sem že rekel, uvažamo tudi blago za široko potrošnjo in sicer limone, ki jih potem v Sloveniji delimo po posebnem ključu, športne predmete, opremo, ure itd.«

Posebnost maloobmejnega prometa

»Prednost našega trgovanja je menjava v razmerju 1:1. To pome-

To razmerje velja zadnjih nekaj mesecev zaradi zaostrene gospodarske politike, pa tudi razmerje 1:1 ki velja za nas, je bilo še pred kratkim 90:100. Taka ugodnost oziroma poseben položaj, ki ga ima maloobmejni promet, je zato, da se v skladu z meddržavnimi sporazumi poveča trgovina in sploh gospodarska dejavnost v maloobmejnem pasu, da se narodnim manjšinam na tej in oni strani meje omogočijo boljši življenjski pogoji in ne nazadnje tudi zato, da se krepijo sosedski odnosi z Italijo, ki so že itak zelo dobri. Drugih olajšav v maloobmejnem trgovanju ni, carine in druge dajatve so za nas enake kot za vse druge, le tržaška listina dovoljuje uvoz nekaterega blaga brez carine, vendar mora to blago ostati v maloobmejnem pasu, saj je namenje-

Že leta in leta smo edini izvoznik za Radensko. Letos bomo izvozili približno dva milijona steklenic. Izvažamo tudi pivo Union, zastopamo TOKO iz Domžal, ki dela drobno galanterijsko blago, izvažamo še najrazličnejše sadje in zelenjavo, od krompirja, svežih in suhih gob, repe, sliv, do višenj itd.

Pri izvozu imamo težave, saj težko dosegamo primerne cene na zunanem trgu, primanjkuje oziroma primanjkovalo pa bo tudi primerne blaga za izvoz. Pogledjte primer! Od lanske letine smo izvozili 800 ton krompirja iz Gorenjske, letos smo ga uspeli dobiti le 40 ton. Veste zakaj? Saj menda letos ni bila dosti slabša letina, a kmetje držijo krompir doma zaradi prenizke odkupne cene.«

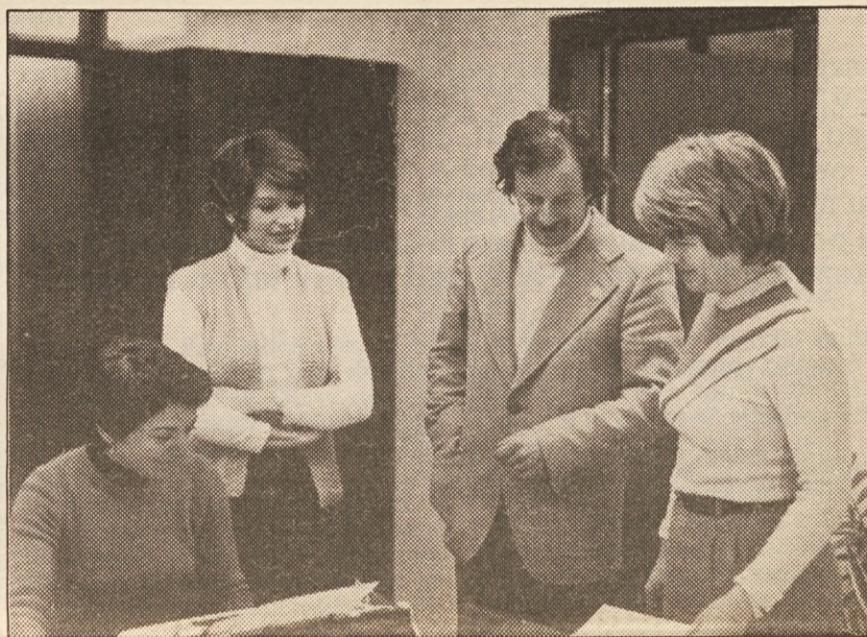
Želje za konec

»Če je tako, da mora trgovina oskrbovati potrošnika s tem in tem blagom, ki ga pri nas ni, potem ga je treba uvoziti. Če ga moramo uvažati, uvažajmo čim ceneje, to pa omogoča ravno maloobmejni promet, ki je zaradi menjave 1:1 cenejši kot običajni uvoz. Zato želimo okrepiti našo dejavnost, ob novo nastali delovni organizaciji M-Mednarodna trgovina pa pričakujemo, da bomo začeli izvažati tudi neprehrambeno blago.

Dodam naj še to, da se za povečanje poslovanja pripravljamo tudi sami, saj smo pristopili v Poslovno združenje mejnega prehoda v Vrtojbi. Tu bomo imeli v poslovno-turistični zgradbi dve pisarni, da bi povečali maloobmejni stike in seveda promet. Ta se je iz leta v leto skokovito večal, kar dokazujejo tudi številke. Skupni promet leta 1977 je bil nekaj več kot 15 milijonov, leta 1978 28 in pol milijonov (indeks rasti 188), leta 1979 pa 40 milijonov (indeks rasti 141); v letošnjih prvih devetih mesecih je znašal skoraj 36 milijonov, kar v primerjavi z enakim lanskim obdobjem, ko je bil skupni promet dobrih 31 milijonov, pomeni stopnjo rasti 114.«

Alojz Rupnik

Še dva, pa bi bila na sliki cela četica najmanjšega Mercatorjevega tozda. Vse foto: Jože Rozman

Uvažamo repromaterial za Šampionko-Renče, Poligalant iz Volčje drage, za tovarno poljedelskih strojev Batuje pri Dornbergu, za Ilirijo-Vedrog itd, seveda pa tudi

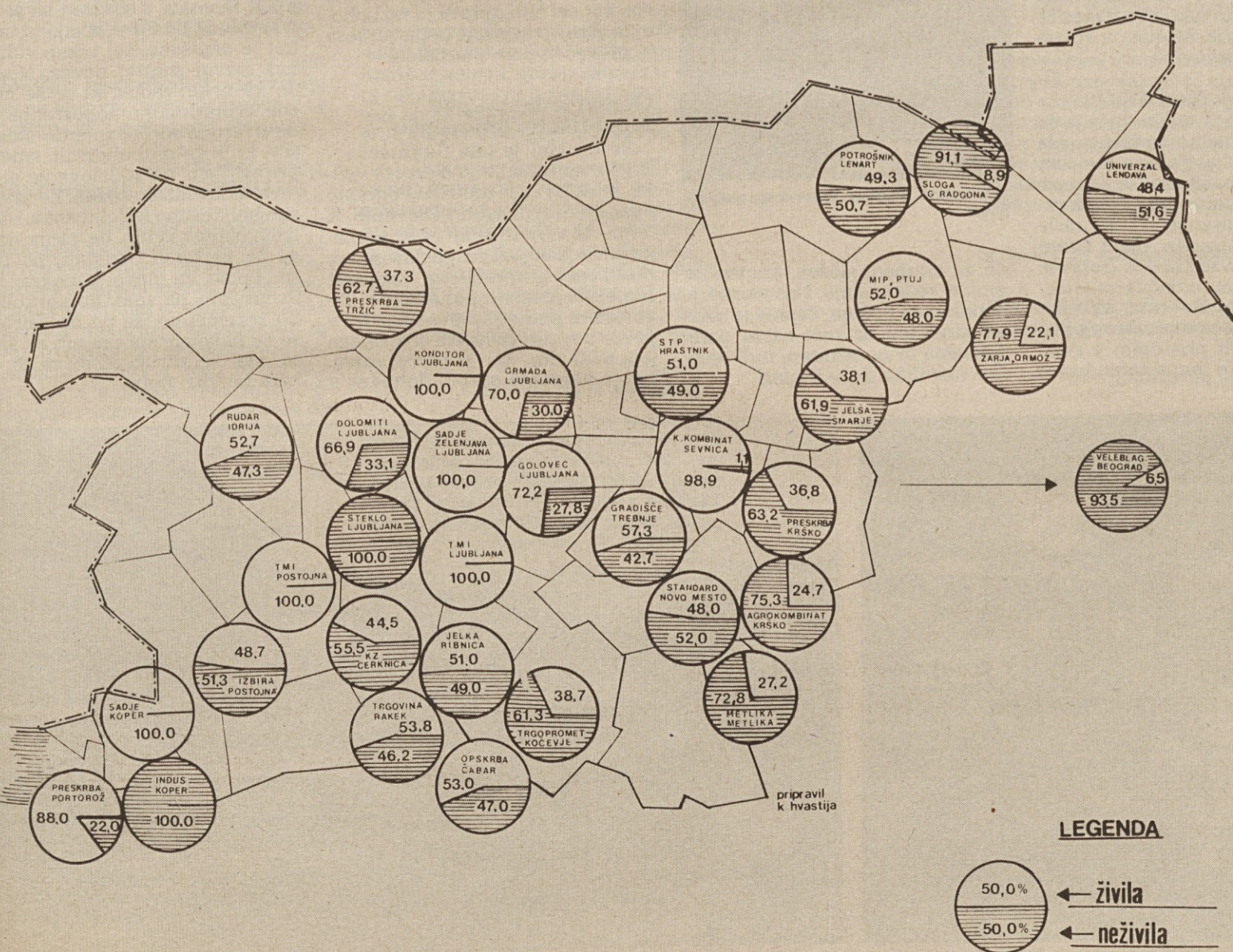
ni, da lahko uvoziš toliko, kot si izvozil, v primerjavi z običajnim uvozom-izvozom, kjer je razmerje 55:100, kar pomeni, da za sto izvoženih enot lahko uvoziš le 55 enot.

no dvigu življenjskega standarda teh ljudi.«

Kaj pa izvoz?

»Poglejmo še, kaj mi izvažamo.

MALOPRODAJA – ŽIVILA, NEŽIVILA SOZD MERCATOR

S prodajo blaga na drobno se je naše podjetje pričelo ukvarjati šele v letu 1962. Pripojena trgovska podjetja »Polje«, »Grmada«, »Specerija«, »Litija«, »Logatec«, »Hrana«, »Emona« in »Rožnik« so s svojimi 206 poslovalnicami tvorila takratno jedro maloprodajne mreže. Z razvojem do danes pa je podjetje postalo velika sestavljena organizacija združenega dela, ki ima v svojem sestavu 1.140 poslovalnic po vsej Sloveniji.

Naš glavni namen je bil prikazati strukture prometa v trgovini na drobno po blagovnih skupinah. To je prikaz živil (sem spadajo vse vrste žitaric, riž, moka, sveže in zmraznjeno meso, sveže in zmraznjene ribe, divjačina, mleko in mlečni izdelki, krompir, fižol, sveža in konzervirana zelenjava, južno sadje, sladkor, čokolada, sadni sokovi, začimbe, vino, kis, pivo, brezalkoholne pijače, mineralna voda itd.) in neživil (živalska krma, tobačni, tekstilni, usnjeni, gumijasti, kovinski, elektrotehnični, lesni in kemični izdelki, steklo, porcelan in keramika, izdelki iz papirja in plastičnih mas, tekoča goriva in maziva, nekovinski gradbeni material itd.).

Skoraj vsi naši tozdi se ukvarjajo s prodajo blaga na drobno. Zaradi preglednosti samega načina prodaje živil in neživil po vsej Sloveniji smo sestavili prikaz, ki kaže način prodaje asortimana artiklov za široko potrošnjo.

Čeprav so predvsem v mestih potrošniki že pred leti opustili ali omejili nakup nekaterih vrst blaga, na primer moka, pa se je na drugi strani povečala prodaja kruha, mesa, kave in podobnega blaga pri živilih, pri neživilih pa se je povečala prodaja mila, pralnih praškov, cementa ipd. Tako je tudi danes ostala prodaja živil in neživil v skoraj enakem razmerju kot vsa prejšnja leta – seveda z izjemo tistih delovnih organizacij, ki imajo majhno število poslovalnic, pa so med tem časom odprli večji trgovski center ali samopostrežno trgovino (ali več trgovin). Prodaja živil je v izrazito mestnih in turističnih predelih nekoliko večja, kar je povsem razumljivo.

Kancijan Hvastija

Dve poslovalnici Trgovskega podjetja Sevnica na Glavnem trgu 25 in 27. V prvi prodajajo gradbeni material, v drugi obutev.

Trgovina Temeljne organizacije kooperantov blizu sevnške železniške postaje. V njej prodajajo gradbeni material in kmetijske stroje.

Združitev Trgovskega podjetja Sevnica s tozdom Trgovina iz M-KK Sevnica

Jože Rozman

Skupen in složen razvoj ter sodelovanje

Želeč predstaviti temeljne organizacije sozda Mercator, o katerih letos še nismo nič pisali, smo se odpravili v Sevnico. DO M-KK Sevnica ima poleg delovne skupnosti še štiri tozde in med njimi smo se odločili, da napišemo nekaj o **tozdu Trgovina-Sevnica**, ki pa bo od 1. januarja bistveno drugačen kot je sedaj. Na septemberskem referendumu so se namreč delavci M-KK Sevnica s 78-odstotno večino in delavci Trgovskega podjetja Sevnica s 54-odstotno večino odločili, da se slednje združi z dosedanjim tozdom Trgovina v nov tozd s prav takim imenom.

Kaj je kdo?

Stari tozd Trgovina, ki mu je živeti le še nekaj dni do konca leta, ima vsega dve poslovalnici in sicer samopostrežnico Center in klasično trgovino v Šmarju pri Sevnici. Poslovodja te trgovine, **Franc Hribar**, je tudi direktor tozda, ki ima 17 zaposlenih ter skupni prihodek, načrtovan za letos, okoli 4 stare milijarde. Večino njihovih poslov vodijo na delovni skupnosti delovne organizacije.

Kmetijski kombinat Sevnica, točneje rečeno, Temeljna organizacija kooperantov, pa ima še sedem drugih trgovin in v njih za letos planirani skupni prihodek okoli 9 starih milijard. Dve od teh trgovin sta v Sevnici, ostale v okolici. To so predvsem trgovine, namenjene kmetom-kooperantom na podeželju, v njih pa prodajajo špecerijsko blago, gradbeni in kmetijski repromaterial, tehnično blago, gnojila itd. Kaj bo s temi trgovinami v novi organiziranosti, še ni točno določeno. TOK jih želi obdržati zase, saj so zanje pomemben vir dohodka, hkrati pa opravljajo tudi važno socialno funkcijo na podeželju. Trenutno razčiščuje to vprašanje skupna komisija. Načelno naj bi trgovine ostale TOK-u, skupaj z novim tozdom Trgovina pa naj bi v tistih krajih, kjer imajo oboji trgovine, le te specializirali. Točne in dokončne rešitve bodo znane prihodnje leto, ki ga za novo organizacijo lahko imenujemo kar prehodno obdobje.

Trgovsko podjetje Sevnica

Po vojni sta bili v Sevnici dve trgovski podjetji. Prvo se je imenovalo Splošno trgovsko podjetje in je nastalo leta 1951 iz Naproze (to so bile nabavno-prodajne za-

druge takoj po vojni), drugo je bilo Trgovsko podjetje Sloga. Leta 1961 sta se obe združili v **Trgovsko podjetje Sevnica**, ki je v občini Sevnica ves čas nosilec razvoja trgovine in blagovnih rezerv. Danes ima 160 zaposlenih, od tega jih je 17 v skupnih službah in 12 v skladišču z avtoparkom, ima pa še 46 učencev. Skupni prihodek, planiran za letos, bo okoli 28 milijard. Podjetje ima 23 prodajnih enot, od tega je pet samopostrežnic in osem takih trgovin, ki so nerentabilne, pa morajo biti zaradi oskrbe prebivalstva. Ima še centralno skladišče za oskrbo teh enot s špecerijskim blagom in gospodinjskimi potrebščinami, v avtoparku pa pet vozil.

Od nastanka do leta 1970 se je podjetje hitro in uspešno razvijalo, pridobivali in gradili so nove prodajalne (tako so imeli leta 1961 tretjo samopostrežnico v Sloveniji), potem pa se je zaradi tržnih razmer in položaja trgovine v družbi razvoj ustavil. Proti koncu 70-tih let sta se v Sevnici pojavila še celjski Merx in ljubljanska Elektrotehna in tako ima danes Trgovsko podjetje Sevnica v rokah 55 odstotkov trgovine.

Od Dobrine k Mercatorju

Trgovsko podjetje Sevnica je do 1. 1. 1981 formalno še član sozda Dobrina iz Celja. Ta bo s koncem leta nehal obstojati, saj se bo reorganiziral v novonastali sozd Merx, ki je bil dosedaj znotraj Dobrine le delovna organizacija. »Med letom so se namreč vse članice Dobrine na referendumu odločile za odcepitev od sozda Dobrina, na referendumu meseca septembra pa so se odločale, ali pristopijo v sozd Merx ali ne. Na tem referendumu

mi nismo sodelovali, saj smo se odločili za sozd Mercator oziroma pristop v DO M-KK Sevnica,« je dejal direktor Trgovskega podjetja Sevnica **Jože Imperl**.

Zakaj taka odločitev? »Če bi šli v sozd Merx, trgovine v Sevnici ne bi uredili, kot je treba. Nagajali bi si brez potrebe, tako pa smo se s Kmetijskim kombinatom dogovo-

Jože Imperl, direktor Trgovskega podjetja Sevnica.

rili za skupen, složen, enoten razvoj in sodelovanje. Naš namen je popolnoma pošten, čeprav je takšna združitev na nek način paradoksalna in za nekatere tudi boleča,« razmišlja Jože Imperl.

Zakaj paradoksalna? Večji se priključi manjšemu. Cel kombinat ima okoli 170 zaposlenih in načrtovan skupni letošnji prihodek okoli 32 milijard, samo trgovsko podjetje pa 160 zaposlenih in okoli 28 milijard prihodka. Za sam tozd Trgovina smo navedli podatke že preje. In zakaj boleča? »Odmislili smo vse, kar marsikdo ne bi odmisli, to je ime, tradicija itd.,« pravi Jože Imperl. Konec koncev, večji bo prevzel ime po manjšemu. Ne bodimo sentimentalni, pa vendar, gledano skozi oči teh 160-tih delavcev, taka sprememba za njih ni nepomembna, čeprav njen cilj ni, to je treba poudariti, nasilno združevanje. Namen združitve je usklajen in enoten razvoj, enotna in skupna organizacija trgovine in racionalizacija poslovanja. »Našemu delavcu želimo zagotoviti boljši standard in pogoje dela, potrošniku pa nuditi čimveč in čimbolje,« pravi Jože Imperl in dodaja, da to ni rečeno kot fraza.

Združitev letos, ureditev skupnih zadev drugo leto

Pobuda za združitev je prišla že oktobra lani s strani Trgovskega podjetja. Stvari so se zavlekle do septembra letos, ko je bil referendum. Prihodnje leto bo prehodno obdobje. Zaradi obilice dela pred koncem leta namreč ni bilo moč urediti vseh stvari, vsi pa se tudi zavedajo, da je zadeve bolje urejati počasi in strpnije, zato pa bolj temeljito.

Zaradi združitve bo treba predvsem obe skupni službi življenjsko in prostorsko povezati. »Ali bo ljudi preveč ali premalo, tega še ne vemo,« pravi Jože Imperl in nadaljuje: »Vsaka združitev mora nekaj racionalizirati. Če ne zmanjšamo števila zaposlenih, morajo pa te službe dati več. Vendar to sedaj ni najvažnejše, saj tako pri nas kot pri njih uprava ni razbohotena. Čas bo najbolje pokazal, česa je preveč in česa premalo.«

Osebnih dohodki pod republiškim poprečjem

Še do lani je bila fluktuacija v Trgovskem podjetju Sevnica velika, letos pa se je umirila. Podobno opažajo tudi drugod v Sloveniji. K temu sta verjetno največ pripomogli zmanjšana rast zaposlovanja in zaostrene gospodarske razmere. Poprečni osebni dohodek v Trgovskem podjetju Sevnica je bil v prvih devetih mesecih letošnjega leta 6781 din, kar je precej manj, kot je poprečni osebni dohodek v

slovenski trgovini za isto obdobje, kjer znaša 7662 din. Tudi z učenci nimajo težav in letos se je prvič zgodilo, da je bilo prosilcev celo več, kot so jih lahko sprejeli.

Skupni načrti

Po prodajni površini na prebivalca je sevnška trgovina nekje v slovenskem poprečju, kupna moč pa je seveda odvisna od moči in razvoja gospodarstva. Nekdaj so bila tu močna podjetja (Jutranjka, Lisca, Jugotanim itd), danes pa so se časi spremenili in zato kupna moč pada. Po drugi strani pa se industrija širi v manj razvite dele občine. Mimogrede, le dve krajevni skupnosti v občini sta po republiškem merilu med nerazvitimi.

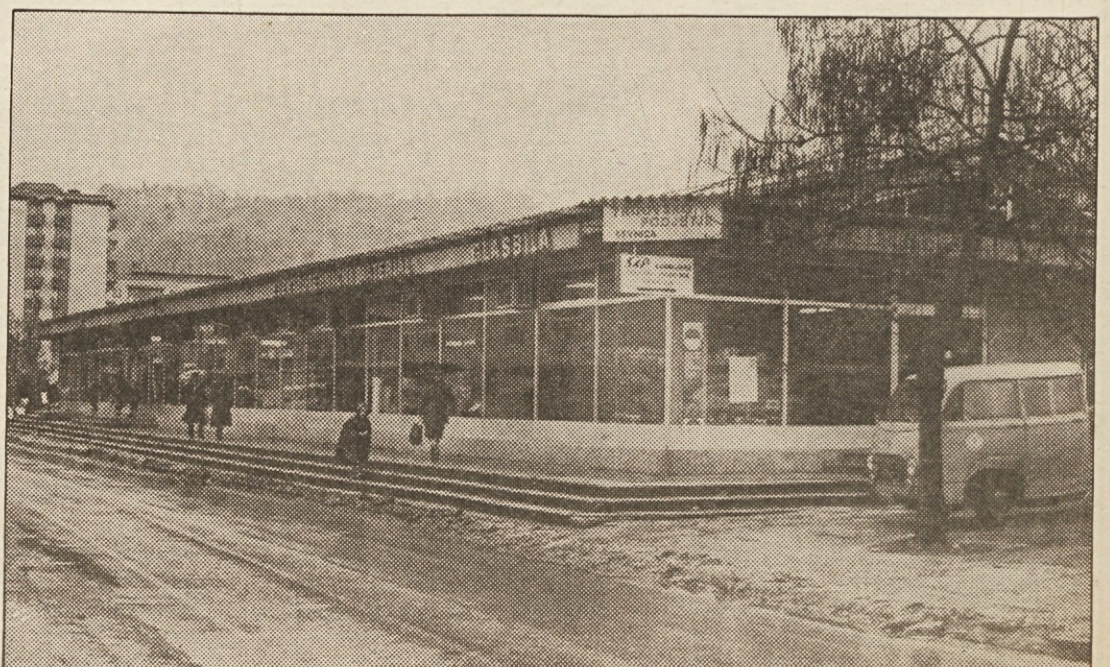
»Naš razvoj načrtujemo skladno z razvojem gospodarstva v občini,« pravi Jože Imperl. Če se širi gospodarstvo, se mora tudi trgovina. Sodelovali smo že v pripravah srednjeročnega plana sozda Mercator in v njem se z dvema investicijama vidimo tudi sami. V mislih imam skladišče za gradbeni material, kurivo in blagovne rezerve ter večjo trgovsko hišo v centru Sevnice. Imela naj bi 3000-3500 m² bruto površine. Prihodnje leto bomo pripravili dokumentacijo, leta 1982 bi začeli graditi in jo odprli leta 1983. Prav ta osrednji objekt nam manjka, da bi okoliške trgovine lahko specializirali. V planu 1981-85 je še samopostrežnica Šmarje pri Sevnici, ki jo je predlagal tozd Trgovina. Vse tri naložbe so sprejete v občinski temeljni plan, podpira pa jih tudi banka. Posebej ne omenjam več manjših preureditev, prenovitev in izboljšav neustreznih trgovin, opreme in samih prostorov.«

Za boljši jutri

»Vseh stvari še ne poznamo natančno,« nadaljuje Jože Imperl. »Tesnejše stike imamo zaenkrat le s KK-Sevnica, s sozdom pa še ne. Upamo, da bo z investicijami tako, kot je napisano, saj v tem vidimo naš razvoj znotraj novega sozda. Je pa nekaj zadev, ki so še nejasne. Sami imamo neposredne stike s proizvodnjo, imamo skladišče, ki bi ga radi obdržali, smo pa pripravljene na sodelovanje s komercialno službo sozda. Zemljepisno bolj težimo k Celju kot k Ljubljani, čeprav vemo, da vsega starega ne moremo obdržati, pa tudi zamenjati za novo naenkrat ne. Prepričani pa smo, da karkoli se bo spremenilo, se ne bo oziroma se ne bi smelo spremeniti na slabše, ker se združujemo za to, da nam bo jutri bolje.«

Poslovalnica številka 12 Trgovskega podjetja je velika samopostrežnica v središču Sevnice. Z bifejem vred ima 550 m² prodajne površine.

Tehnična trgovina oziroma poslovalnica številka 2 Trgovskega podjetja Sevnica. Je nasproti železniške postaje. V njej prodajajo železino, tehnično blago, pohištvo, elektromaterial, steklo in porcelan. Vse foto: Jože Rozman

Izvršilni odbor DS SOZD

9. seja IZVRŠILNEGA ODBORA DELAVSKEGA SVETA SOZD je bila 17. 11. 1980 ob 10. uri v sobi vodje Delovne skupnosti SOZD, Ljubljana, Aškerčeva 3.

Prisotni člani: Zinka Gospodarič, Metod Škerjanec, Peter Luzar, Anton Janžekovič, Anica Kovačič, Janušek Šefman, Edvard Gabrovšek, Lojze Rupar;

Prisotni – povabljeni: Miran Goslar, Vukadin Nedeljковиč, Vera Aljančič, Jože Čandek, Janez Škraba, Marko Žagar, Vesna Bleiweis, Stanislav Pirc;

Po ugotovitvi sklepčnosti je predsednica IO, Zinka Gospodarič, predlagala naslednji dnevni red:

1. Pregled uresničevanja slepov in potrditev zapisnika 8. seje

2. Obravnava predlogov za spremembe in dopolnitve osnutka samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD Mercator za obdobje 1981–1985, prispelih iz prejšnje obravnave, in določitev osnutka predloga za delavski svet SOZD

3. Obravnava osnutka samoupravnega sporazuma o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev med organizacijami na debelo in organizacijami na drobno v sestavi SOZD Mercator

4. Tekoče zadeve

Predlagani dnevni red je bil soglasno sprejet.

Ad 1.

Po ugotovitvi predsednice IO, Zinke Gospodarič, da so sklepi 8. seje

izvršeni, je bil soglasno sprejet

Sklep:

22. Sprejme se poročilo o izvršitvi sklepov 8. seje in potrdi zapisnik te seje.

Ad 2.

Zaradi časovne stiske strokovna služba prispelih pripomb na osnutek samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD ni poprej obravnavala, temveč jih je IO obravnaval na sami seji.

Pripombe oziroma predloge za spremembe in doopolnitve so posredovale naslednje TOZD oziroma DO:

- M-Rožnik TOZD Preskrba Tržič,
- M-Velepreskrba TOZD TMI, Trgopromet, Spectrum in Investa,
- M-Hoteli gostinstvo,
- M-Kmetijski kombinat Sevnica
- M-Contal TOZD Cibes
- M-Sadje zelenjava,
- M-Emba,
- M-Preskrba Krško,
- M-STP Hrastnik,
- M-Konditor,
- M-Pekarna Grosuplje,
- M-Interna banka.

Izvršilni odbor je vse predloge obravnaval in sprejel naslednji

Sklep:

23. Glede na dejstvo, da je potrebno veliko število predlogov še dokončno formulirati in jih med seboj uskladiti, se ponovno skliče seja izvršilnega odbora 24. 11. 1980 ob 9. uri, na kateri bodo ponovno obravnavani vsi predlogi in oblikovani v skladu s celotnim konceptom sporazuma ter usklajeni z drugimi splošnimi akti SOZD in predpisi.

Za ta čas se podaljša rok za spreje-

manje dodatnih predlogov za spremembe in dopolnitve TOZD in DO. O podalšanju roka se obvesti vse udeležence sporazuma.

Soglasno je bil sprejet

Sklep:

24. Zaradi podaljšanja obravnavanja teme pod točko 2 dnevnega reda se obravnava točke 3 prenese na na-

slednjo sejo izvršilnega odbora.

Seja je bila končana ob 17,30 uri.

Zapisala:

Vesna Bleiweis l. r.

Predsednica IO:

Zinka Gospodarič, l. r.

Izvršilni odbor DS SOZD

10. seja **IZVRŠILNEGA ODBORA DELAVSKEGA SVETA SOZD** je bila 24. 11. 1980 ob 9. uri v sejni sobi Delovne skupnosti SOZD, Ljubljana, Aškerčeva 3.

Prisotni – člani: Zinka Gospodarič, Metod Škerjanec, Anica Kovačič, Anton Janžekovič, Lojze Rupar, Janušek Šefman;

Prisotni – povabljeni: Miran Goslar, Suzana Modrijan, Jasna Žagar, Stanislav Pirc, Jože Čandek, Marko Žagar, Janez Škraba, Vera Aljančič, Stane Accetto, Draga Vaupotič, Vesna Bleiweis, Franc Prvinšek.

Po ugotovitvi sklepčnosti je predsednica IO, Zinka Gospodarič, predlagala naslednji

dnevni red:

1. Nadaljevanje obravnave predloga sprememb in dopolnitev osnutka samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD Mercator za obdobje 1981–1985 in določitev dokončnega osnutka predloga za delavski svet SOZD.
2. Obravnava osnutka samoupravnega sporazuma o trajnem poslovnem sodelovanju in združenju dela in sredstev med orga-

nizacijami na debelo in organizacijami na drobno v sestavu SOZD Mercator

3. Tekoče zadeve.

Dnevni red je bil soglasno sprejet.

Ad 1. V podaljšanem roku za predložitev predlogov za spremembe in dopolnitve osnutka sporazuma o temeljih plana so predloge posredovale še naslednje TOZD in DO: – M-Nanos, Delovna skupnost

- M-Velepreskrba, TOZD Grosist
- M-Agrokombinat Krško
- M-Emba
- M-Sloga
- M-KZ Cerknica
- M-Jelša

Izvršilni odbor je obravnaval tudi vse v tem roku prispele predloge in določil osnutek predloga samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD Mercator za obdobje 1981–85.

Spremembe in dopolnitve osnutka samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD Mercator za obdobje 1981–85, ki jih je izvršilni odbor obravnaval in sprejel na 9. in 10. seji, so bile priložene uradnemu zapisniku.

Soglasno je bil sprejet sklep:

25. Izvršilni odbor delavskega sveta SOZD določa osnutek predloga samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD Mercator za obdobje 1981-85 z dopolnitvami, kot so navedene v prilogi zapisnika 10. seje, in ga daje v obravnavo in sprejem delavskemu svetu SOZD.

Ad 2. Postopek za pripravo osnutka samoupravnega sporazuma o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev med organizacijami na debelo in organizacijami na drobno v sestavu SOZD Mercator je prisotnim predstavil delavec komercialnega sektorja Delovne skupnosti SOZD, Stanislav Pirc. Navedeni sporazum je bil obravnavan na seji poslovnodnega sveta 19. 11. 1980, kjer je bila predlagana sprememba razmerja, določenega v 44. členu, in sicer razmerje 50:50 in ne 35:65, in pa predlog za spremembo 110. člena, kjer naj se precizno določi postopek sprejema tega akta. Glede na to, da gre za osnutek akta, ki ga bodo udeležence šele obravnavale, se izvršilni odbor do teh pripomb ni posebej opredelil, temveč je zavzel načelno stališče, da bodo vse pripombe obravnavane po poteku poprejšnje obravnave.

Soglasno je bil sprejet sklep:

26. Izvršilni odbor sprejema osnutek samoupravnega sporazuma o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev med organizacijami na debelo in organizacijami na drobno v sestavu SOZD Mercator in ga daje udeleženkam v poprejšnjo obravnavo do 12. decembra 1980.

Ad 3. Direktor razvojno planskega sektorja Delovne skupnosti SOZD, Jože Čandek, je prisotne seznanil z dejstvom, da osnutek plana SOZD Mercator za leto 1981 ne bo pripravljen v določenem roku, ker TOZD oziroma DO ne spoštujejo rokov za dostavo podatkov. Strokovna služba se je na seji poslovnodnega sveta 19. 11. 1980 obvezala, da bo osnutek pripravila v 14 dneh po prejemu podatkov vseh TOZD oziroma DO, vendar ostaja stanje, ki je bilo ugotovljeno na poslovnem svetu, do seje izvršilnega odbora nespremenjeno.

Seja je bila končana ob 14. uri.

Zapisała:

Vesna Bleiweis l. r.

Predsednica IO
Zinka Gospodarič, l. r.

Delavski svet SOZD

8. zasedanje DELAVSKEGA SVETA SOZD je bilo 27. 11. 1980 ob 9,30. v sejni dvorani Mercator-Embe v Ljubljani, Slovenčeva 21.

Prisotni – delegati: Alojz Bizjak, Ljudmila Andolšek, Jože Merc, Anton Ketiš, Marjan Munda, Srečo Gorenc, Peter Škerlavaj, Tolbuhin Bje-

dov, Irena Štrubelj, Alojz Žgavec, Franc Dolinšek, Jože Kolmanič, Vili Manček, Jasna Žagar, Anica Kovačič, Franc Urbančič, Armando Olivo, Peter Mohar, Franc Češarek, Marija Galun, Karmen Laznik, Jakob Dolenc, Irena Dimič, Franc Kocjan, Edita Žiberna, Anton Vencelj, Tone

Srpan, Jože Zgonc, Marko Žagar;

Prisotni – povabljeni: Jože Čandek, Rudi Corn, Vesna Bleiweis;

Odsotni – delegati: Ivan Planinc (opr.), Vlado Kobal (opr.), Martin Selan (opr.), Štefan Kramar (opr.), Jožko Veselič (opr.), Filip Škerjanc (opr.), Alojz Tomažin (neopr.), Milovan Savič (neopr.), Mija Rodič (neopr.);

Sejo je vodila predsednica delavskega sveta, Jasna Žagar, ki je po ugotovitvi sklepčnosti predlagala naslednji

dnevni red:

1. **Pregled uresničevanja sklepov in potrditev zapisnika 7. zasedanja**
2. **Poročilo o izidu nadomestnih volitev za delegata delavskega sveta SOZD iz Mercator-Sloga, Gornja Radgona**
3. **Informacija o periodičnem obračunu SOZD Mercator per 30. 9. 1980**
4. **Obravnava predloga in sprejem sklepa o znižanju prispevnih stopenj za delo in razvoj delovne skupnosti od 1. 7. do 31. 12. 1980**
5. **Program dela organov samoupravljanja SOZD do konca leta 1980**
6. **Obravnava in določitev predloga sprememb samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih Delovne skupnosti SOZD in delavcev TOZD in DO združenih v SOZD, ter določitev roka in postopka za njihov sprejem**
7. **Vprašanja in odgovori**

Predlagani dnevni red je bil soglasno sprejet.

Ad 1.

Po ugotovitvi predsednice delavskega sveta, da so sklepi 7. zasedanja izvršeni, je bil soglasno sprejet sklep:

131. Sprejme se poročilo o uresničevanju sklepov in potrdi zapisnik 7. zasedanja z dne 27. 8. 1980.

Ad 2.

Na podlagi ugotovitve komisije za izvedbo volitev in referendumov SOZD je o izidu nadomestnih volitev za delegata v delavski svet SOZD poročala Vesna Bleiweis. V Mercator-Slogi, Gornja Radgona, je bil za na-

domestnega delegata v delavski svet SOZD izvoljen Jože Kolmanič. Soglasno je bil sprejet ugotovitveni sklep:

132. Delavski svet ugotavlja, da je za nadomestnega delegata v delavski svet SOZD Mercator iz Mercator-Sloga, Gornja Radgona, izvoljen Jože Kolmanič.

Ad 3.

O poslovnih rezultatih SOZD, doseženih od 1. 1. do 30. 9. 1980, je poročal direktor razvojno-planskega sektorja Delovne skupnosti SOZD, Jože Čandek. Dosežene poslovne rezultate je ocenil kot ugodne. Dosežen celotni prihodek je za 25% večji kot v istem obdobju preteklega leta, dohodek za 27% in sredstva, razporejena za akumulacijo, so za 58% višja. Pri tem je poudaril ugodne premike v delitvi dohodka v prid akumulacije, vendar pa gre ta predvsem na račun osebnih dohodkov in skupne porabe delavcev. Da so osebni dohodki prevzeli precejšen del bremena stabilizacije, dokazujejo podatki o rasti čistih osebnih dohodkov na zaposlenega (OD na zaposlenega 7.807 din), ki so le za 14% višja kot v istem obdobju preteklega leta (življenjski stroški pa so se povečali za 26,9%). Kljub na splošno ugodnem poslovnem rezultatu pa se moramo zamisliti nad položajem dveh TOZD, ki sta poslovali z izgubo, to sta tovarni mesnih izdelkov v Ljubljani in Postojni, ki sta povečali izgubo za 215% v primerjavi z istim obdobjem 1979. Soglasno je bil sprejet

sklep:

133. Sprejme se poročilo o poslovnih rezultatih SOZD Mercator per 30. 9. 1980.

Marko Žagar, delavec razvojno-planskega sektorja Delovne skupnosti, je poročal o ugotovitvah v zvezi z razporejanjem sredstev za osebne dohodke in skupno porabo glede na družbeno dogovorjena merila in merila, sprejeta z resolucijo SOZD. Iz ugotovitev izhaja, da so nekatere TOZD oziroma DO bistveno kršile ta merila, vendar pa SOZD kot celota teh meril ni kršil. Podrobnejše podatke bo objavila komisija za spremljanje razporejanja dohodka in deli-

tve sredstev za osebne dohodke. Soglasno je bil sprejet sklep:

134. Komisija za spremljanje razporejanja dohodka in delitve sredstev za osebne dohodke do prihodnega zasedanja delavskega sveta SOZD pripravi poročilo o uvajanju družbenega dogovora in resolucije SOZD po stanju 30. 9. 180.

Ad 4.

Na podlagi utemeljitve predsednice izvršilnega odbora delavskega sveta SOZD, Zinke Gospodarič, je delavski svet soglasno sprejel predlog izvršilnega odbora za znižanje prispevnih stopenj za Delovno skupnost SOZD.

Sklep:

135. Za drugo polletje 1980 se znižajo prispevne stopnje za Delovno skupnost SOZD za 10%, in sicer:

1. Za »čiste skupne službe« od 0,86 na 0,77% za DO s področja kmetijstva, industrije, gostinstva in storitev, za vse ostale pa od 1,08 na 0,97%;

2. Za komercialni sektor in del studia za ekonomsko propagando – za proizvodnjo, ki ima za osnovo interno realizacijo od 0,25 na 0,22% in od 0,15 na 0,13%,

– za zunanjetrgovinske organizacije – osnovno vrednost uvoza od 0,07 na 0,06%,

– za trgovino na debelo – osnova redna razlika v ceni od 0,60% na 0,50% in od 0,45 na 0,40%,

– za trgovino na debelo – osnova redna razlika v ceni od 0,50 na 0,45% in od 0,40 na 36%,

– za trgovino na malo – osnova redna razlika v ceni od 0,39% na 0,35% in od 0,25 na 0,23%,

– za gostinstvo od doseženega dohodka od 0,09 na 0,08%.

Predlagane stopnje veljajo od 1. 7. 1980 dalje. Poračun se opravi ob periodičnem obračunu per 30. 9. 1980.

Ad 5.

Predsednica IO delavskega sveta SOZD, Zinka Gospodarič, je poročala o predlogu za aktivnosti samou-

pravnih organov SOZD, ki je potrebna za sprejem naslednjih aktov:

– sprememb samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med Delovno skupnostjo SOZD in delavci TOZD in DO, združenih v SOZD,

– samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD za obdobje 1981-85,

– letnega planskega akta SOZD za leto 1981.

Za sprejem teh aktov je IO določil roke, tako za poprejšnjo obravnavo, način sprejemanja in roke za dokončen sprejem. Vendar pa so ti roki spremenjeni, tako da morajo delavski sveti TOZD in DO najkasneje do 22. 12. 1980 poslati Centru za obveščanje SOZD izjave o sprejemanju oziroma sklenitvi naslednjih aktov:

– sprememb samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med Delovno skupnostjo SOZD in TOZD in DO združenih v SOZD,

– samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD za obdobje 1981-

85.

Predlog prvega akta obravnava delavski svet na tem zasedanju, predlog drugega pa naj bi določil na zasedanju predvidoma 5. 12. 1980. Ugotovitevni sklep o sprejemu obeh aktov pa bo delavski svet SOZD sprejel na zasedanju 29. 12. 1980, ki bo predvidoma v Krškem.

Medtem ko je strokovna služba uspela pripraviti oba navedena akta, osnutek tretjega, t. j. letnega planskega akta SOZD za leto 1981, ni mogla pripraviti. Ta akt temelji na podatkih TOZD in DO, vendar pa moramo ugotoviti, da se nekatere TOZD in DO obnašajo nedisciplinirano in podatkov kljub mnogim urgencam ne posredujejo. Zato je utemeljena bojazn, da ta akt ne bo sprejet v roku. Pojasnila v zvezi s pripravo planskega akta SOZD za leto 1981 je dal tudi direktor razvojno-planskega sektorja, Jože Čandek, ki je ponovno zaprosil vse delegate, predvsem pa delegate DO Mercator-Nanos, da tudi oni

posredujejo v zvezi s potrebnimi podatki. Soglasno je bil sprejet sklep:

136. Sprejme se informacija o postopkih za sprejem navedenih aktov. V zvezi s pripravo letnega planskega akta SOZD za leto 1981 pa se delegati TOZD in DO, ki podatkov za sestavo plana niso posredovale, zavezujejo, da bodo posredovali v svojih organizacijah, tako da bodo podatki v krajšem času poslani strokovni službi in s tem omogočen sprejem akta še v letu 1980.

Ad 6.

Glede na to, da je bila vsebina predloga za spremembo samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med Delovno skupnostjo SOZD in delavci TOZD in DO, združenih v SOZD, pojasnjena že na 7. zasedanju, ga predsednica IO, ki je predlog pripravil, ni posebej komentirala. Soglasno je bil sprejet

sklep:

137. Določa se predlog sprememb samoupravnega sporazuma v besedilu, kot ga je delavskemu svetu SOZD predložil izvršilni odbor.

Soglasno je bil sprejet

sklep:

138. Spremembe navedenega sporazuma sprejemajo delavski sveti TOZD in DO in delavski svet Delovne skupnosti po osebni izjavljanju delavcev TOZD in DO in Delovne

skupnosti SOZD. Določitev oblike osebnega izjavljanja je prepuščena TOZD in DO.

Sklepne izjave o sprejemu sprememb morajo biti najkasneje do 22. 12. 1980 dostavljene Centru za obveščanje SOZD.

Delegat Mercator-Hoteli-gostinstvo, Jakob Dolenc, je zahteval pojasnilo, zakaj se spremembe tega akta ne sprejemajo z referendumom, tako kot je bil sprejet sam temeljni akt.

Na vprašanje je odgovorila predsednica IO, Zinka Gospodarič, in sicer: 74. člen osnovnega akta določa, da se akt sprejema z osebnim izjavljanjem, ne določa pa konkretne oblike tega izjavljanja. Osnovni akt je bil sprejet z referendumom, ker so tak sprejem zahtevale TOZD in DO, glede na to, da je sprejem tega akta časovno sovpadal s sprejemom drugih aktov za katerih sprejem je potreben referendum. Glede na določbo 74. člena navedenega akta pa IO meni, da je predlog, da se ta akt sprejema z obliko osebnega izjavljanja, ki jo določi TOZD oziroma DO, povsem utemeljen.

Zasedanje je bilo končano ob 11. uri.

Zapisala:

Vesna Bleiweis l. r.

Predsednica DS SOZD,
Jasna Žagar l. r.

Delavski svet SOZD

9. zasedanje DELAVSKEGA SVETA SOZD je bilo 5. decembra 1980 ob 9,30 uri v sejni dvorani Mercator-Embe v Ljubljani, Slovenčeva 21.

Prisotni – delegati: Peter Škerlavaj, Jože Merc, Anton Ketiš, Franc Dolinšek, Alojz Žgavec, Jože Kolmanič, Filip Škerjanec, Štefan Kramar,

Tine Selan, Franc Češarek, Srečo Gorenc, Joško Veselič, Marjan Munda, Peter Mohar, Armando Olivo, Franc Urbančič, Marija Galun, Karmen Laznik, Vili Manček, Anton Vencelj, Irena Dimič, Alojz Bizjak, Vlado Kobal, Ivan Planinc, Edita Žiberna, Alojz Tomažin, Anica Kovačič, Mariko Žagar, Ljudmila Andolšek, Jože Zgonc, Tone Srpan, Jasna Žagar;

Prisotni – povabljeni: Miran Goslar, Zinka Gospodarič, Jože Čanček, Vera Aljančič, Vukadin Nedeljković, Jože Stritar, Alenka Srdič, Accetto Stanislav, Škraba Janez, Jaro Novak, Vesna Bleiweis, Petrič Zora;

Odsotni – delegati: Tolbuhin Bjedov (opr.), Irena Štrubelj (opr.), Jakob Dolenc (opr.), Franc Kocjan (opr.), Mija Rodič (opr.), Milovan Savić (neopr.).

Po ugotovitvi sklepčnosti, je predsednica delavskega sveta, Jasna Žagar predlagala naslednji

dnevni red:

1. Pregled izvrševanja sklepov in potrditev zapisnika 8. zasedanja
2. Obravnava in določitev dokončnega predloga samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD Mercator za obdobje 1981–85
3. Obravnava predloga in sprejem sklepa o organizaciji začasnega skupnega predstavništva SOZD Mercator v Budimpešti
4. Vprašanja in odgovori.

Predlagani dnevni red je bil soglasno sprejet.

Ad 1.

Poročilo o izvršitvi sklepov 8. zasedanja delavskega sveta SOZD je podal generalni direktor, Miran Goslar. Poročal je, da so vsi sklepi razen sklepa 134 izvršeni.

Soglasno je bil sprejet Sklep:

139. Sklep št. 134, ki se nanaša na poročilo komisije za spremljanje izvajanja resolucije o razporejanju dohodka, delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, se obravnava na 10. zasedanju, ker mora komisija pripraviti gradivo.

Soglasno je bil sprejet

Sklep:

140. Sprejme se poročilo o izvršitvi sklepov 8. zasedanja delavskega sveta SOZD in potrdi zapisnik tega zasedanja.

Ad 2

O predlogih amandmajev k samoupravnemu sporazumu o temeljih srednjeročnega plana SOZD Mercator za obdobje 1981–85 je poročala predsednica delavskega sveta, Jasna Žagar. Pismene predloge so do seje posredovali: M-Hoteli gostinstvo; M-Velepreskrba, TOZD Trgopromet Kočevje; M-Preskrba Krško; M-Izbi-
ra Panonija Ptuj, Delovna skupnost SOZD; M-STP Hrastnik, na seji sami pa je predlog amandmaja predložila še M-Emba. Delavski svet je obravnaval vse predloge amandmajev.

Predlagatelj: M-STP Hrastnik, M-IP Ptuj

Predlog: dopolni naj se besedilo 11. alineje 8. člena tako, da bo predvidena možnost izjem za skladiščenje posameznih vrst blaga in opusti radius 50 km.

Soglasno je bil sprejet

Sklep:

141. Sprejme se predlog amandmaja, tako kot ga predlaga predlagatelj.

Dopolni se besedilo 11. alineje 8. člena, tako da se glasi:

» – organizacije na debelo s prehrambenim blagom in proizvodi dnevne potrošnje bomo organizirali po regionalnem principu z moderno skladiščno tehnologijo in transportnim parkom za oskrbo maloprodajne mreže na svojem gravitacijskem področju. Skladišča z omejenim oziroma delnim prodajnim programom se

ukinejo oziroma vključijo v sestav organizacij, ki so nosilke preskrbe na tem področju, najkasneje do 31. 12. 1982, oziroma se izjemno določijo vrste blaga, ki bi se glede na specifične lokalne razmere še lahko vodile v nekaterih od teh skladišč, skladno s samoupravnim sporazumom o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev med organizacijami na debelo in organizacijami na drobno v sestavu SOZD Mercator«

Predlagatelj: M-Hoteli gostinstvo

Predlog: doda naj se novo poglavje, ki ureja pridobivanje skupnega prihodka, ustvarjenega s prodajo proizvodov, blaga in storitev, ki so rezultat skupnega dela udeleženk v reprodukcijskem procesu.

Soglasno je bil sprejet

Sklep:

142. Sprejme se predlog amandmaja, tako kot ga predlaga predlagatelj. Doda se novo poglavje z zap. št. 4. 3. tako, da se glasi:

»4. 3. Pridobivanje skupnega prihodka, ustvarjenega s porabo proizvodov, blaga in storitev, ki so rezultat skupnega dela udeleženk v reprodukcijskem procesu

18. a člen

Udeleženke sporazuma bomo v srednjeročnem obdobju zagotovile take medsebojne poslovne odnose z vsemi udeleženci v reprodukcijskem procesu, da bomo lahko ugotavljale in razporejale skupni prihodek, ki je ustvarjen s prodajo proizvodov, blaga, storitev, ki so rezultat skupnega dela delavcev TOZD in DO v reprodukcijskem procesu, in s tem dosegle naslednje skupne cilje in interese:

- zagotavljale skupen in usklajen razvoj vseh dejavnosti v SOZD in širšem gospodarskem prostoru;
- zagotavljale trajno in nemoteno proizvodnjo, prodajo proizvodov blaga in storitev na osnovi usklajenih planov;

- zagotavljale sredstva za skupne raziskave, investicijske predštudije in razvojne programe za načrtovanje razvoja svojih zmogljivosti, s ciljem povečanja poslovne učinkovitosti; stabilnosti proizvodnih, medsebojnih in tržnih odnosov in oblikovanje take gospodarske strukture, ki bo zagotavljala dolgoročne pogoje za ustvarjanje višjega dohodka na zaposlenega in na vložena sredstva pri vseh udeleženkah v reprodukcijskem procesu.

Medsebojne pravice in obveznosti iz prvega odstavka tega člena bomo udeleženke v reprodukcijskem procesu opredelile v posebnih sporazumih.

Predlagatelj: M-Emba

Predlog: V 22. členu naj se opredeli tudi način poravnavanja obveznosti nastalih po poslih sklenjenih pred 31. 12. 1980

Soglasno je bil sprejet
sklep:

143. Sprejme se predlog amandmaja, tako kot ga predlaga predlagatelj.

Doda se nov odstavek 22. člena, ki se glasi:

»Udeleženke, ki določenih zapadlih obveznosti po poslih, sklenjenih do 31. 12. 1980, ne morejo plačati z devizami, ustvarjenimi po 66. in 67. členu, ali z združenimi devizami po 68. členu Zakona o deviznem poslovanju, bomo te obveznosti pokrile v okviru dogovora med članicami SI-SEOT-a«.

Predlagatelj: Delovna skupnost SOZD, M-Velepokrba, TOZD Trgopromet Kočevje, M-Preskrba Tržič.

Predlog: 32. člen naj se spremeni tako, da se zmanjša predračunska vrednost investicij za 1/3 (Trgopromet Kočevje), investicije M-Preskrba Krško zap. št. 15 naj se dopolnijo z izgradnjo skladišča (Preskrba Krško), dokončen usklajen obseg investicij s kvantifikacijo se določi v srednjeročnem planu SOZD (Delovna skupnost SOZD).

Soglasno je bil sprejet sklep:

144. Sprejme se predlog amandmaja v besedilu, ki ga je predložila Delovna skupnost SOZD.

Doda se nov odstavek 32. člena, ki se glasi:

»Dokončno usklajen obseg investicij bomo udeleženske tega sporazuma določile s sprejemom srednjeročnega plana za obdobje 1981–1985, v katerem bodo opredeljene tudi predvidene kapacitete in predračunske vrednosti ter dinamika realizacije posameznih investicij.

Delegat M-Velepreskrbe, TOZD Trgopromet Kočevje, Tine Selan, je predlog amandmaja umaknil, ker je menil, da formulacija novega odstavka 32. člena ustreza zahtevam amandmaja, ki ga je predlagal TOZD Trgopromet.

Soglasno je bil sprejet sklep:

145. Zavrne se predlog amandmaja za dopolnitev investicijskih objektov M-Preskrba Krško, ki ga je predlagala ta delovna organizacija.

Utemeljitev: Predlog se zavrne iz razloga, ker so v sporazumu zajete le investicije, pri katerih so udeležena združena sredstva. Navedeni objekt pa bo grajen brez teh sredstev.

V razpravi o položaju investitorja pred poslovnimi bankami glede pridobivanja sredstev za investicije, ki niso v srednjeročnih planskih dokumentih SOZD, je bil na predlog generalnega direktorja SOZD soglasno sprejet

sklep:

146. Dopolni se besedilo sporazuma o temeljih plana SOZD, in sicer tako, da se doda nov 43. a člen, ki se glasi:

»O upravičenosti in usklajenosti investicij, pri katerih združena sredstva niso udeležena, daje mnenje in oceno o skladnosti z razvojno in poslovno politiko SOZD, delavski svet SOZD na zahtevo investitorja.«

Predlagatelj: M-Velepreskrba, TOZD Trgopromet Kočevje.

Predlog: Spremeni naj se povprečna struktura financiranja, določena v

33. členu, in sicer:

- 40% združena sredstva SOZD Mercator
- 20% lastna sredstva TOZD in DO, kreditov izvajalcev del, dobaviteljev opreme itd.
- 40% krediti bančnih zavodov.

Sprejet je bil sklep:

147. Predlog amandmaja se v celoti zavrne.

Utemeljitev: finančna konstrukcija, zagotovitve virov sredstev, kot jo predlaga predlagatelj, je v nasprotju z določbo 28. člena sporazuma, kjer so se udeleženske sporazumele, da bodo združevale sredstva v isti višini kot v letu 1980. V kolikor bi se predlog predlagatelja upošteval, bi morale udeleženske združevati sredstva v večjem obsegu, s tem pa bi zmanjševala lastna prosta sredstva namenjena za investicije. Proti sprejemu sklepa je glasoval delegat M-Velepreskrbe, TOZD Trgopromet.

Predlagatelj: M-Velepreskrba, TOZD Trgopromet

Predlog: predlagatelj predlaga, da se dopolni 76. člen, tako da se doda obveznost poprejšnjega usklajevanja.

Soglasno je bil sprejet sklep:

148. Sprejme se predlog amandmaja, tako da se dopolni besedilo 76. člena, ki se glasi:

»Za udeleženske, ki ne sklenejo tega sporazuma, delavski svet po poprejšnjem usklajevalnem postopku predlaga v okviru svojih pooblastil, da se začne postopek družbenega varstva v skladu z določili 20. člena samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator.«

Predlagatelj: Delovna skupnost SOZD

Predlog: V prehodnih in končnih določbah naj se dodajo določbe, ki bi urejale dopolnitve planskega dokumenta v primerih poznejših združitv v SOZD.

Soglasno je bil sprejet sklep:

149. Sprejme se predlog amandmaja v besedilu, kot ga je predlagal predlagatelj. Dopolni se besedilo 82. člena, tako da se glasi: »V primeru sprememb medsebojnih odnosov udeleženk ali temeljev plana iz tega sporazuma oziroma drugih objektivnih razlogov, lahko pradlaga vsaka udeleženka sporazuma ustrezno spremembo.

Spremembe in dopolnitve tega sporazuma se sklenejo po istem postopku, kot je določen za sprejem tega sporazuma.

Besedilo 83. člena se črta in nadomesti z novim besedilom, tako da se

83. člen glasi:

»V primeru novih združitv delovnih organizacij v SOZD Mercator, n. sub. o. oziroma v katerokoli delovno organizacijo, združeno v SOZD Mercator, n. sub. o., bodo udeleženke dopolnile ta sporazum s planskimi elementi nanovo združenih delovnih organizacij.

Dopolnitev sporazuma v primerih iz prejšnjega odstavka sprejme delavski svet SOZD hkrati s sprejemom samoupravnega sporazuma o naknadni združitvi nove delovne organizacije v SOZD, oziroma na predlog delovne organizacije, v katero se je nova delovna organizacija združila.«

Soglasno je bil sprejet sklep:

150. Delavski svet določa predlog samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD Mercator za obdobje 1981-85 v besedilu, kot ga je predla-

gal izvršilni odbor, s prej navedenimi spremembami in dopolnitvami.

Delavski sveti vseh TOZD in DO morajo poslati sklepe o sklenitvi samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD Mercator za obdobje 1981-85 do 22. decembra 1980 centru za obveščanje SOZD.

Ad 3.

Pomočnik generalnega direktorja SOZD za zunanjo trgovino, Jože Stritar, je utemeljil razloge za ustanovitev začasnega predstavništva SOZD Mercator na Madžarskem.

Delegat M-Univerzal Lendava, Štefan Kramar je v zvezi z organizacijo predstavništva postavil vprašanje financiranja, glede na to, da Univerzal že sedaj prispeva za kritje stroškov. Odgovoril je Jože Stritar, ki je poudaril, da se bo predstavništvo financiralo samo, glede na obseg sklenjenih poslov, tako da po predvidevanjih pokrivanje povečanih stroškov ne bo potrebno.

Delegat M-Univerzal Lendava, Štefan Kramar je v zvezi z organizacijo predstavništva postavil vprašanje financiranja, glede na to, da Univerzal že sedaj prispeva za kritje stroškov. Odgovoril je Jože Stritar, ki je poudaril, da se bo predstavništvo financiralo samo, glede na obseg sklenjenih poslov, tako da po predvidevanjih pokrivanje povečanih stroškov ne bo potrebno.

Soglasno je bil sprejet sklep:

151. Organizira se začasno skupno predstavništvo v tujini s sedežem v Budimpešti - v NR Madžarski, in sicer za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 1981.

Dokončni predlog za organiziranje stalnega predstavništva v Budimpešti se pripravi v letu 1981.

Ad 4.

Delegat M-KK Sevnica, Alojz Tomažin, je apeliral na pristojne službe SOZD, da za setev v letu 1981 zagotovijo zadostne količine umetnih gnojil in zaščitnih sredstev.

Zasedanje je bilo končano ob 11.30.

Zapisa:

Vesna Bleiweis l. r.

Predsednica delavskega sveta:
Jasna Žagar, l. r.

Poslovodni svet SOZD

Seja POSLOVODNEGA SOZD je bila 19. 11. 1980 ob 9. 30. uri v sejni sobi Mercator-Slovenija sadja v Ljubljani, Titova 66.

Prisotni so razvidni iz seznama prisotnih v prilogi uradnega zapisnika.

Sejo je vodil generalni direktor SOZD Mercator, ki je predlagal naslednji

dnevni red:

1. Pregled uresničevanja stališč in sklepov prejšnje seje
2. Informacija o programu dela organov samoupravljanja v zvezi s sprejemanjem samoupravnih aktov SOZD do konca leta 1980
3. Obravnava osnutka samoupravnega sporazuma o temeljnih plana SOZD Mercator za obdobje 1981-85 ter osnutka samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega plana Mercator-Interne banke za obdobje 1981-85
4. Obravnava predloga za oblikovanje investicijske grupe v sestavi Mercator-Interne banke
5. Obravnava osnutka samoupravnega sporazuma o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev med organizacijami na debelo in organizacijami na drobno v sestavi SOZD Mercator
6. Informacija o oblikovanju cen iz pristojnosti republike in občin
7. Informacija o zagotavljanju osnovnih artiklov široke potrošnje za leto 1981
8. Informacija o pripravah na novo organiziranost delovne organizacije s področja zunanje trgovine in delovne organizacije s področja servisnih dejavnosti v sestavi SOZD Mercator
9. Obravnava predloga finančnega načrta za akcije koordinacijskega odbora za rekreacijo in šport
10. Informacija o izkušnjah z mladinsko delovno akcijo »Obira-

nje pridelka sadja v Krškem« od 24. do 26. 10. 1980

11. Vprašanja in odgovori.

Predlagani dnevni red je bil soglasno sprejet.

Ad. 1.

Po ugotovitvi generalnega direktorja, Mirana Goslarja, da so stališča in sklepi prejšnje seje izvršeni, je bil soglasno sprejet

sklep:

Sprejme se poročilo o uresničevanju stališč in sklepov prejšnje seje in potrdi zapisnik te seje.

Ad. 2.

Predsednica izvršilnega odbora delavskega sveta SOZD je prisotne obvestila o sklepu izvršilnega odbora, s katerim je terminsko določil plan aktivnosti samoupravnih organov SOZD za sprejem samoupravnih aktov SOZD do konca leta 1980. Do konca leta 1980, t. j. najkasneje na zasedanju delavskega sveta SOZD, ki bo predvidoma 29. 12. 1980 v Krškem, morajo biti sprejeti naslednji akti oziroma njihove spremembe in dopolnitve:

– samoupravni sporazum o temeljnih plana SOZD Mercator za obdobje 1981-85;

– plan SOZD Mercator za leto 1981;

– samoupravni sporazum o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev med organizacijami na debelo in organizacijami na drobno v sestavi SOZD Mercator;

– spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delavci delovne skupnosti SOZD in delavci TOZD in DO, združenih v SOZD.

Za sprejem sporazuma o temeljnih plana SOZD in sprememb in dopolnitev sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih je IO predvidel sprejem v TOZD in DO z referendumom, zato so tudi roki prilagojeni rokom za izvedbo referenduma. Predlog IO za izvedbo sa-

moupravnih postopkov za sprejem teh dveh aktov je obravnavala tudi komisija za uresničevanje ZZD in ugotovila, da za sprejem teh aktov referendum kot ena od oblik osebnega izjavljanja ni nujen. Glede na stališče te komisije in pa pravno razlago, ki jo je na seji podala Vera Aljancič, vodja pravne službe SOZD, so bili soglasno sprejeti naslednji sklepi:

Samoupravni sporazum o temeljnih plana SOZD Mercator za obdobje 1981-85 sklenejo delavski sveti TOZD in DO v skladu s 74. členom zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SRS.

Da bi mogel delavski svet SOZD sprejeti ugotovitveni sklep o sklenitvi sporazuma, morajo delavski sveti TOZD in DO svoje sklepe o sklenitvi sporazuma poslati **najkasneje do 22. 12. 1980** Centru za obveščanja SOZD.

Delavski sveti TOZD in DO sprejmejo ugotovitveni sklep o sprejemu sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delavci Delovne skupnosti SOZD in delavcev TOZD in DO, združenih v SOZD, po poprejšnjem sprejemanju teh sprememb z osebnim izjavljanjem delavcev v TOZD oziroma DO (74. člen Ssmoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih...)

Da bi delavski svet SOZD mogel sprejeti sklep o sprejemu sprememb in dopolnitev tega sporazuma, morajo delavski sveti TOZD in DO svoje sklepe poslati **najkasneje do 22. 12. 1980**, Centru za obveščanje SOZD.

O navedenih sklepih se pismeno obvestijo direktorji TOZD in DO, predsednik OOS, sekretarji OO ZK in predsedniki delavskih svetov TOZD in DO.

Direktor razvojno-planskega sektorja Delovne skupnosti SOZD, Jože Čandek, je prisotne opozoril na nedisciplino posameznih TOZD in DO, ki v določenem roku niso posredovale podatkov, na podlagi katerih bi strokovna služba mogla pripraviti

osnutek plana SOZD za leto 1981. Razvojno-planska služba se sicer obvezuje, da bo izdelala osnutek plana za leto 1981 v 14. dneh od prejema vseh potrebnih podatkov, vendar ne more zagotoviti, da bo plan sprejet v letu 1980.

Soglasno je bil sprejet sklep:

Vse TOZD in DO, ki še niso poslale podatkov za sestavo plana SOZD za leto 1981, so dolžne to storiti takoj.

Ad 3.

O predlogih za spremembe in dopolnitve osnutka samoupravnega sporazuma o temeljnih plana SOZD Mercator 1981-85, ki jih je obravnaval izvršilni odbor delavskega sveta SOZD na 9. seji - 17. 11. 1980, je poročala predsednica IO, Zinka Gosporič. Pri tem je ugotovila, da je IO večino predlogov sprejel, da pa je potrebno vse te predloge uskladiti s celotnim konceptom sporazuma, drugih aktov SOZD in predpisi. Zato je IO sklenil, da se ponovno sestane 24. 11. 1980 in za ta čas podaljša rok za predlaganje sprememb in dopolnitev. O podaljšanju roka so bile obveščene vse TOZD in DO.

V razpravi so prisotni posvetili največ pozornosti delu sporazuma, ki obravnava investicije. Miran Goslar, generalni direktor SOZD, je ocenil situacijo na področju investicijskih vlaganj v naslednjem planskem obdobju in poudaril, da tudi investicije, predvidene v samoupravnem sporazumu, še vedno predstavljajo »spisek želja«, ki ga bo treba še reducirati oziroma prilagoditi finančnim možnostim. Plan investicij bo potrebno dopolniti s podatki o kvadraturi objektov in predračunskimi vrednostmi. Vendar pa moramo kljub vsem restrikcijam pripravljati investicijsko dokumentacijo, tako da pripravljene pričakamo trenutno, ko bodo zagotovljeni viri financiranja oziroma investicijske restrikcije ublažene. Sredstva za enostavno in razširjeno reprodukcijo moramo zagotoviti tudi s formiranjem povišane amortizacije najmanj v višini 75% od minimalne, temu ustrezno moramo predvideti tudi višino virov sredstev.

Glede na omejitve investicijskih vlaganj v naslednjem planskem obdobju je direktor Mercator-Nanosa, TOZD Indus, Angel Pucer, predlagal, da bi se združena sredstva ne uporabljala samo za investicije, temveč tudi za zagotavljanje trajnih obratnih sredstev. Predlog ni bil sprejet. Direktor M-Rožnik, TOZD Preskrba Tržič, Jože Mokorel, je predlagal, da se v podatke o gradnji objektov za njegovo TOZD vnese tudi gradnja samopostrežbe v Besnici, glede na to, da je izdaja lokacijske dokumentacije za objekt Planina pogojena z gradnjo objekta v Besnici. Predlog ni bil sprejet.

Generalni direktor SOZD je ponovno opozoril na to, da so v planu SOZD oziroma sporazumu o temeljnih plana SOZD navedeni le tisti objekti oziroma investicije, ki bodo financirani iz združenih sredstev. TOZD oziroma DO lahko v svojem planskem dokumentu predvidi tudi druge objekte, ki jih bodo gradile iz lastnih sredstev.

Po mnenju direktorja Mercator-Rožnika, Eda Božiča, je vsebina določbe 59. člena sporazuma sporna iz razloga, ker opredeljuje vlogo koordinacijskega odbora sindikata SOZD v postopku za izbiro poslovnega organa TOZD v sestavi DO. Menil je, da je za mnenje o kandidatu za poslovodni organ TOZD pristojen le organ sindikalne organizacije delovne organizacije. Zato naj se določba 59. člena ustrezno spremeni. Ratko Pavlovič, direktor Mercator-Rožnika, TOZD Blagovnica Beograd, je v zvezi z razpravo o primernosti 59. člena predlagal, da bi moral biti na ravni SOZD oblikovan ustrezen organ, ki bi pretresal oziroma zbiral mnenja o strokovni sposobnosti kandidatov.

Predlog, da bi se 59. člen spremenil, ni bil sprejet, predvsem iz naslednjih razlogov:

- 104. člen sporazuma o združitvi v SOZD določa povsem enako,

- v izvajanju politike kadrovanja za najodgovornejša dela tako v temeljnih kot delovnih organizacijah mora biti prisotno mnenje organa SOZD.

Na osnutek samoupravnega sporazuma o temeljnih plana Mercator-In-

terne banke za obdobje 1981-85 ni bilo pripomb.

Ad 4.

O predlogu za organiziranje oziroma ustanovitev investicijske grupe je poročal Dušan Flajs, delavec M-Velepiskrbe, TOZD Investa. Utemeljitev za organizacijo te skupine:

- dosedanji način investicijske gradnje nas je vse prevečkrat našel nepripravljene predvsem v fazi priprave investicijske dokumentacije (pridobitev zemljišča, lokacijska in druga dokumentacija),

- prekoračitve predračunskih vrednosti, nefunktionalnost objektov kot posledica nepopolnih projektov.

Te okoliščine narekujejo ustanovitev oddelka za investitorski inženiring, kot strokovne službe investitorja. Naloga oddelka: racionalizacija organizacije investicijske izgradnje in zagotovitev ekonomičnosti gradnje za vse objekte, ki bodo financirani iz združenih sredstev SOZD. Predlagatelj predvideva, da bodo stroški v primerjavi s stroški, ki jih je do organizacije te skupine zaračunavala Investa, trikrat nižji, ker skupina ne bi poslovala po podjetniškem načelu.

Organizacijsko naj bi bil investitorski inženiring vključen v Mercator-Interne banko. Pri izvajanju del v posameznih fazah gradnje objekta pa bi morali delavci te skupine zagotoviti:

- da se pri projektiranju in gradnji objektov upošteva velikost in standard objektov,

- da se predvidi taka tehnologija gradnje, ki omogoči hitro graditev in finalizacijo objekta z uporabo tipskih projektov in opreme,

- da se v kar največji meri upošteva vajo tipski elementi pri objektih in opremi,

- kar najbolj enoten videz Mercatorjevih objektov,

- z intenzivnim nadzorom realizacije investicije zasledovati skladnost poteka del z dogovorjenim obsegom del.

Dela in naloge naj bi opravljalo 13 delavcev, ki bi prišli iz TOZD Investe, razvojno-planskega sektorja Delovne skupnosti SOZD in delovne skupnosti Interne banke. Predvide-

na sredstva, ki jih je potrebno zagotoviti, znašajo 5.500.000 din. Financiranje bi potekalo izven rednih prispevkov; osnova pa so predvidene predračunske vrednosti objektov (brez investicij v področje kmetijstva, npr. vlaganja v nove nasade, usmerjene kmetije), ki so v srednjeročnem planu in letnem planskem aktu. Tako zbrana sredstva bi se tretirala kot akontacije, ob zaključku leta pa bi se opravil obračun po dejansko opravljenem delu. Del finančnih sredstev pa bi se formiral iz cene oziroma tarife za usluge te skupine.

V razpravi so bila izražena naslednja mnenja:

- podpira se ustanovitev skupine za investicijski inženiring, vendar s pomislekom glede primernosti organiziranosti v okviru M-Interne banke,

- skupina bi morala delati prvenstveno za investitorje v SOZD,

- investitorji bi s skupino sodelovali fakultativno, predvsem kadar za dela, ki bi jih opravljala skupina, najdejo cenejšega izvajalca,

- potrebno je zagotoviti, da skupina ne bo delala na podjetniškem principu,

- delo skupine je treba prilagajati razmeram investitorja (n. pr. kadrovske razmere),

- delo skupine usmeriti tudi na vzdrževanje objektov, tehnologijo opreme in prodaje,

- TOZD Investi je potrebno zagotoviti nadomestilo za del dejavnosti, ki se je odreka z ustanovitvijo skupine,

- skupina naj bi v okviru Mercator-Interne banke prevzela tudi finančni del inženiringa,

- vprašanje osebnih dohodkov delavcev je treba urediti z usklajevanjem osebnih dohodkov delavcev, ki opravljajo najodgovornejša dela na ravni SOZD, v konkretnem primeru pa jih usklajevati z osebnimi dohodki delavcev v dejavnosti inženiringa,

- zagotoviti je potrebno, da režijski stroški pri delu te skupine ne bodo naraščali s povečevanjem zaposlenih, ki pa bi delali neposredno na sprejetih nalogah.

V razpravi so sodelovali: Klanjšek, Čebular, Nedeljković, Černe, Božič, Renar, Velkavrh, Lončar, Babič, Tomanič, Pavlovič, Čampa, Žabjek, Feher, Dornik, Flajs, Rupnik, Maver.

Razpravo je rezimiral generalni direktor SOZD, in sicer:

Ustanovitev skupine za investicijski inženiring je nedvomno potrebna in ekonomsko utemeljena, s tem da zagotovimo poslovanje na nepodjetniškem principu. Ostaja pa dilema o organiziranosti te službe: ali v Mercator-Interne banki ali v okviru razvoj-noplanskega sektorja Delovne skupnosti SOZD. Predlog, da bi se skupina financirala v okviru prispevne stopnje za Delovno skupnost, ni sprejemljiv, in prav tako ne predlog, da je koriščenje uslug te skupine fakultativno, in enako tudi ne, da je financiranje te skupine samo stvar dejanskih investitorjev. Osnova za financiranje so predračunske vrednosti investicij, predvidenih v srednjeročnem in letnem planu SOZD, s tem da se ta sredstva tretirajo kot akontacije, letno pa se opravi obračun po dejansko opravljenih fazah dela.

Glede na pozitivna mnenja o ustanovitvi skupine za investicijski inženiring je bil soglasno sprejet sklep:

Gradivo za organiziranje skupine za investicijski inženiring se predloži delavskemu svetu SOZD s predlogom, da sprejme sklep o ustanovitvi te skupine in virih financiranja. V ta namen je potrebno gradivo, ki sta ga pripravila Flajs in Skraba, ustrezno dopolniti in predvsem precizirati osnove, na podlagi katerih bodo oblikovana sredstva za delo skupine. Skupina naj bo organizirana do 31. 12. 1980.

Ad 5.

Osnutek samoupravnega sporazuma o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev med organizacijami na debelo in organizacijami na drobno v sestavi SOZD Mercator, je pripravila delovna skupina, o njem pa je na kratko poročal Franc Prvinšek, direktor komercialnega sektorja v Delovni skupnosti SOZD.

Prisotni na osnutek niso imeli pripomb, razen na 44. člen, kjer je bilo predlagano, da se razmerje v delitvi skupnega prihodka, ko je nosilec posla le ena organizacija na debelo, spremeni, in sicer 50 : 50. Istočasno pa je treba spremeniti določbo 110. člena, ki je nejasen glede postopka za sprejemanje tega akta.

Sklep:

Navedeni pripombi naj obravnava IO delavskega sveta SOZD. Pravna služba Delovne skupnosti SOZD pripravi do seje IO formulacijo 110. člena.

Poprejšnja obravnava tega akta traja do 12. decembra 1980.

Ad 6.

Franc Prvinšek, direktor komercialnega sektorja Delovne skupnosti SOZD, je poročal o spremembah odloka o oblikovanju cen na debelo in drobno iz pristojnosti SR Slovenije in občin. S to spremembo so za posamezne blagovne skupine živil uveljavljeni sistemi marž, ki so veljali pred 3. 8. 1979. Za nekatere neživilske proizvode pa je uveljavljen sistem relativnih marž iz leta 1971. Oblikovanje cen po teh predpisih je začasno, ker bo novi predpis enotno urejal oblikovanje cen za vse proizvode, katerih oblikovanje cen bo prenešeno v pristojnost republike. S tem predpisom bo večina proizvodov glede oblikovanja cene prešla iz pristojnosti občin v pristojnost republike.

Določbe zakona o oblikovanju cen za posamezne proizvode in storitve po tržnih pogojih (Uradni list SFRJ 61/80) velja samo za proizvajalce, medtem ko trgovskih organizacij ne zadeva, zanje velja sistem absolutnih marž iz leta 1976.

Prisotni so na seji prejeli pismeno informacijo o oblikovanju cen izdelkom iz pristojnosti republike v prometu na debelo in drobno.

Ad 7.

Po besedah Franca Prvinška lahko v letu 1981 pričakujemo normalno oskrbo s sladkorjem, ker so pogodbe za potrebne količine v glavnem sklenjene (za 15.000 ton). Slabša situacija pa se nam obeta pri oskrbi z oljem, čeprav oljarne za leto 1980 obljublja-

jo dobavo pogodbeno dogovorjenih količin, za leto 1981 je sklepanje pogodb v teku, vendar pa oljarne zaradi težav z embalažo in polnilnimi zmogljivostmi, predvsem pa zaradi izredno slabega pridelka surovin (lastne surovine zadoščajo le za 80.000 ton – razlika do potrebnih količin 240.000 ton v SFRJ bo uvožena) ne morejo zagotoviti pogodbeno dogovorjenih količin. Preskrba z detergenti se normalizira, do konca leta bo dobavljivih še 800 ton. V času praznikov (Dan republike in Novo leto) bo kava v prodaji. Pri tem je Prvinšek opozoril, da v času, dokler še trajajo motnje v oskrbi z določenimi proizvodi, teh proizvodov ne vračate v občinske rezerve. O tem so obveščeni tudi izvršni sveti občinskih skupščin.

Prisotni so opozorili, da na nekaterih območjih posamezne vrste proizvodov še vedno veljajo kot deficitarno blago. Gre predvsem za detergente, olje, belo tehniko in drugo. Za nekatere od teh artiklov še vedno velja omejena prodaja. Izraženo je bilo mnenje o neprimernosti odloka o uvedbi prodajnega časa za deficitarne artikle, ki bi moral biti prilagojen lokalnim potrebam.

Ad 8.

O pripravah za ustanovitev zunanjetrgovinske organizacije je poročal Janušek Šefman, delavec Mercator Slovenija sadja. Prva verifikacija gradiva o novi samoupravni organiziranosti je bila opravljena v oktobru 1980 na razširjeni seji vodstev DPO, predsednikov delavskih svetov, poslovnih organov TOZD, DO in SOZD ter delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi ob prisotnosti sekretarja OK ZKS Ljubljana Bežigrad. V istem sestavu ob prisotnosti predstavnika družbenopolitičnih forumov mesta Ljubljane, so bili obravnavani rezultati javne obravnave in tako je v novembru organiziranost nove delovne organizacije doživela vso podporo. Zato so v novembru vsi delavski sveti sprejeli sklepe o razpisu referenduma o sklenitvi potrebnih samoupravnih aktov. Datum za izvedbo referendumov je 2. 12. 1980. S samoupravnim sporazumom o združitvi v delovno organizacijo se

bodo temeljne organizacije na podlagi enakopravnih odnosov in delitve dela dogovorile, da bodo svoje dejavnosti specializirale. Za opravljanje del skupnega pomena bodo ustanovile skupne strokovne službe za opravljanje naslednjih skupnih zadev: koordinacija in organizacija dela, pravna opravila, opravila s področja samoupravnih zadev in družbenopolitičnih organizacij, kadrovsko-socialne zadeve, investicijska opravila, računovodska in knjigovodska opravila; planska, analitična in statistična opravila, devizna opravila ter druga splošna opravila. Pri organiziranosti je bilo upoštevano načelo, da bodo vsem delavcem zagotovljena dela, ki ustrezajo njihovim zmožnostim. Eno od načel je tudi zagotovitev upoštevanja enakih meril pri nagrajevanju po delu, oblikovanju sredstev za osebne dohodke in sklada skupne porabe.

Pred konstituiranjem bo potrebno odpraviti nekaj prekrivanj v registraciji dejavnosti, tako da bo v bodoče zagotovljen enoten nastop delovne organizacije s kompletno ponudbo. Ime nove delovne še ni določeno, razpisano pa je interni natečaj za določitev imena. Za obveznosti odgovarjajo organizacije z neomejeno solidarno odgovornostjo. Hitra in učinkovita izvedba predhodnik postopkov dokazuje, da je bilo gradivo temeljito pripravljeno in v obliki, sprejemljivi za delavce. Nova delovna organizacija naj bi začela s 1. 1. 1981.

O nastajanju nove delovne organizacije, ki bo združevala temeljne organizacije, ki opravljajo v SOZD Mercator storitveno dejavnost, je poročal Pavle Erzin, direktor M-Contala, TOZD Cibes. Argumente za novo organiziranost storitvenih dejavnosti v sestavu SOZD Mercator so v okrepitvi dejavnosti tehničnih storitev ter vključitev v dejavnost drobnega gospodarstva in s tem ugodnosti, ki so predvidena za to dejavnost. Vsem organizacijam naj bi bila zagotovljena dosedanja fizioanomija, predvsem zaradi kontinuitete odnosov z dosedanjimi poslovnimi partnerji. Temeljne organizacije bi organizirale skupne strokovne službe za oprav-

ljanje naslednjih del: splošne zadeve, računovodstvo, razvojno-planska dela, komercialna dela, pravna dela.

V zvezi z organiziranostjo so v teku tudi posamezni samoupravni postopki, potrebni za ustanovitev delovne organizacije. Referendumi o sprejemu splošnih aktov so predvideni v sredini decembra 1980, nova organizacija pa naj bi začela 1. januarja 1980.

Ad 9.

Finančni načrt in program dela koordinacijskega odbora za šport in rekreacijo za leto 1981 je prisotnim pojasnil njegov predsednik, Mirko Vaupotič.

Finančna sredstva naj bi se oblikovala v višini 55 din na zaposlenega, s čimer bi se krili stroški:

- izobraževanja in dodatnega kadrovanja v vrste delavcev, ki bi vodili športno in rekreacijsko dejavnost v TOZD oziroma DO,

- letne in zimske Mercatorjade s predtekmovanji,

- pohoda ob žici okupirane Ljubljane,

- organizacije teniškega turnirja,
- udeležba na področnih TRIM tekmovanjih in drugih regionalnih tekmovanjih.

V programu dela pa je poleg navedenih akcij KORŠ sprejel še organizacijo dveh smučarskih tečajev in planinskih izletov.

Soglasno je bil sprejet sklep:

Sprejme se informacija o delovnem in finančnem planu KORŠ.

Ad 10.

Po besedah direktorja Agrokombinata Krško, Staneta Nunciča, mladinska akcija za obiranje sadja ni najbolj uspela. Deloma je pripisati krivdo slabi organizaciji, deloma pa sami nedisciplini udeležencev. Vendar pa je pobuda dobra in bi s podobnimi akcijami lahko nadaljevali.

Seja je bila končana ob 14. uri.

Zapisala:

Vesna Bleiweis l. r.

Generalni direktor SOZD:
Miran Goslar l. r.

20 let v tozdu Standard Novo mesto

Ljuba Sukovič – M-Velepreskrba, TOZD Standard Novo mesto

Skladen in uspešen razvoj v tozdu Standard

Prvega decembra letos je minilo 20 let, kar sta se združili trgovski podjetji Rog in Uslužnost iz Novega mesta v TP na debelo in drobno Standard Novo mesto.

Ob združitvi je TP Rog imelo poleg grosistične dejavnosti še 13 maloprodajnih poslovalnic, TP Uslužnost pa šest, tako da je pričelo novo podjetje poslovati z grosistično dejavnostjo in z 19 maloprodajnimi trgovinami.

Začetek poslovanja novega

membnih nalog, da se to uredi na enem samem mestu, kar je bilo storjeno v letu 1962 z adaptacijo skladišča na Cesti herojev.

V prvem letu poslovanja smo se srečali z reorganizacijo trgovske mreže v občini Novo mesto, ki je imela za posledico delitev obstoje-

V letu 1977 je prišlo do reorganizacije delovne organizacije Mercator v sestavljeno organizacijo združenega dela, v kateri smo tozdu v sklopu delovne organizacije M-Velepreskrba. Na vseh ravneh so bila uvedena delegatska razmerja našega tozda s samoupravnimi organi v delovni organizaciji in sozdu, kakor tudi z družbenopolitičnimi organizacijami in interesnimi skupnostmi.

Ko se tako oziramo na dvajsetletno prehojeno pot, ne moremo

ložbah v trgovino, razen tega pa so administrativni predpisi o zamrznitvi marž v trgovini bistveno oemjili pridobivanje dohodka, smo v teh letih izvajali le manjše preureditve lokalov in dopolnitve ter zamenjave opreme.

Šele v letu 1978 in 1979 so nastopile določene spremembe glede možnosti pridobivanja kreditov iz združenih sredstev, zato smo se po sklepu samoupravnih organov odločili za investicijo v poslovno stavbo z 2.880 m² prodajnih površin na Cesti herojev v skupni vrednosti približno 80.000.000,00 dinarjev. Po predvidevanjih naj bi bil objekt v prihodnjem letu končan in pripravljen za poslovanje.

Načrti za naslednje srednjeročno plansko obdobje obsegajo dograditev blagovnice v Novem mestu, povečanje trgovine v Šentjerneju, nove prodajne prostore v Šmihelu in Gotni vasi ter pričetek gradnje prve faze grosističnega skladišča na novi lokaciji, ker dosedanje ne zadostuje vse večjim potrebam za nemoteno in redno preskrbo potrošnikov.

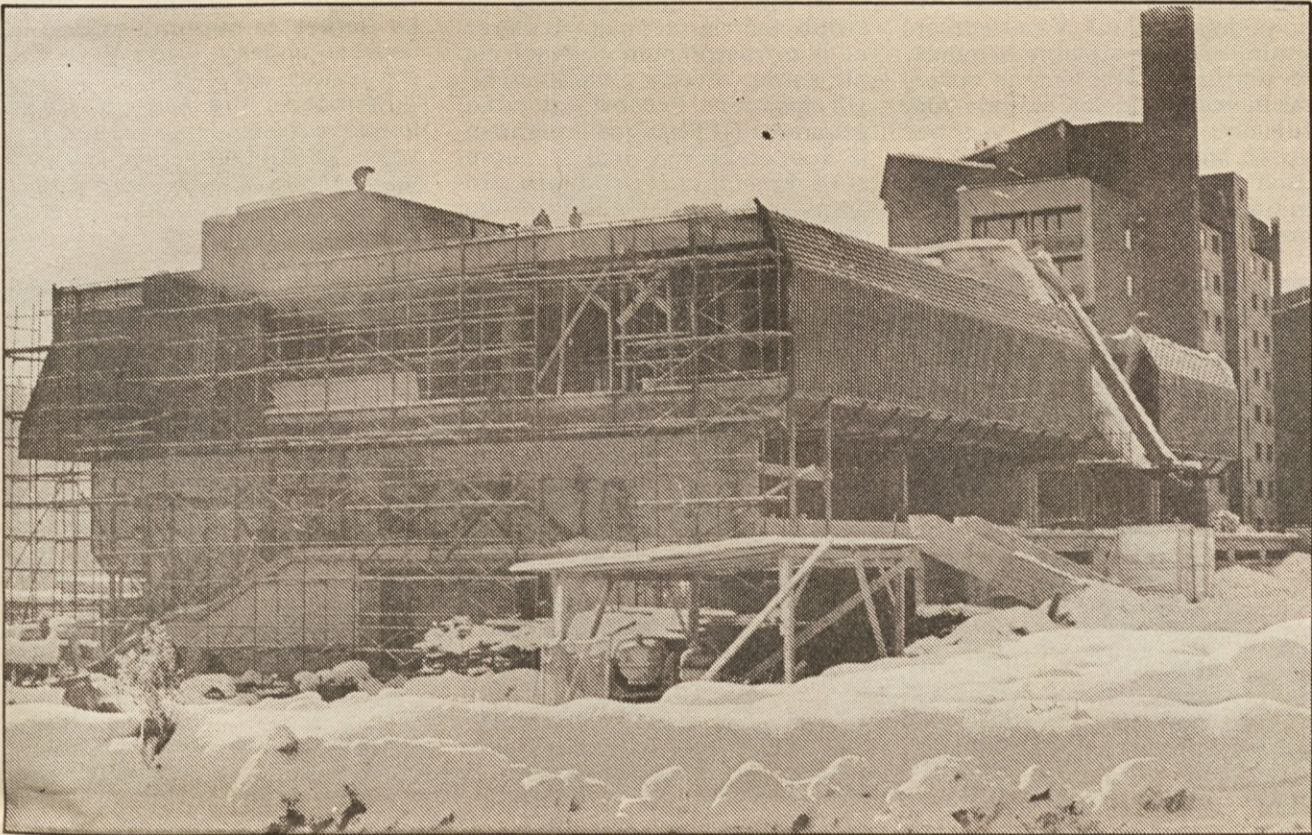
Kljub vsem težavam, ki so nas spremljale pri delu, smo v okviru danih možnosti dosegli primeren razvoj, kar povedo tudi naslednji podatki:

– od ustanovitve, ko je združevalo delo 105 delavcev, je njihovo število danes naraslo že na 291, imamo pa tudi 93 učencev v gospodarstvu;

– realizacija trgovskega blaga je leta 1960 znašala 1,5 milijarde starih dinarjev, za leto 1980 pa jo ocenjujemo že na 70,6 milijarde starih dinarjev (ob upoštevanju gibanja cen).

Tak razvoj nam potrjuje tudi pravilnost odločitve za združitve v SOZD Mercator in v delovno organizacijo M-Velepreskrba, kjer z združenimi močmi in sredstvi oblikujemo skupno poslovno politiko, politiko pridobivanja dohodka in skladen nadaljnji razvoj.

Dvajsetletni jubilej našega tozda je tudi delovni jubilej mnogih naših delavcev, ki ves čas združujejo delo v naši organizaciji. Zato je v počastitev tega dogodka temeljna organizacija združenega dela Standard vsem svojim jubilarantom in ostalim delavcem pripravila srečanje v hotelu zdravilišče Dolenjske Toplice, ki je bilo 6. decembra letos. Na kulturni prireditvi – sodeloval je tudi Šentjernejski oktet – so bila vsem jubilarantom podeljena spominska priznanja in jubilejne nagrade za delo in trud, ki so ga vložili v uspešen razvoj naše organizacije.

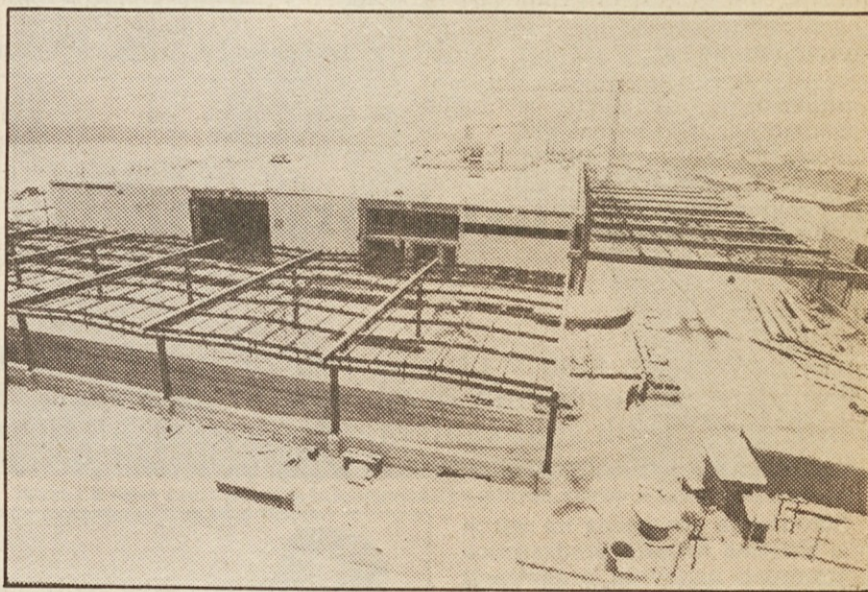
Na Cesti herojev je zrasla nova, velika Blagovnica. Odrpta bo prihodnje leto.

Police so prazne, treba jih je napolniti; v Potrošniškem centru tozda Standard na Zagrebški cesti.

Tudi med temi delavci v pretesnem skladišču v Ločni so jubilarntje. Vse foto Jože Rozman

Po sprejetem terminskem planu in pogodbi z izvajalcem del, to je ljubljanskim Gradisom, bi moral biti Blagovni center na Slovenčevi cesti za Bežigradom (poleg Grmadinega diskonta) dokončan konec oktobra letos. V njem bo veliko centralno skladišče za prehrabeno blago. Investitor del je tozdu Grosist iz delovne organizacije M-Velepreskrba. Kot je že običaj pri velikih gradnjah, tudi tokrat žal ugotovljamo, da izvajalec zamuja z deli za približno pol leta, zato je konec gradnje prestavljen na 1. maj 1981. Besedilo in slika: Jože Rozman.

združenega podjetja je bil dokaj težaven, saj se je že takoj srečalo z številnimi nerešenimi poslovnimi in organizacijskimi problemi, ki pa so jih vodstvo in samoupravni organi podjetja začeli takoj reševati. Sprejeti so bili tudi vsi samoupravni akti in uveden stimulativen način nagrajevanja delavcev po poslovni uspešnosti. Odras tega je bil v doseženi akumulaciji podjetja, povečanju osebnih dohodkov za 27 % ter sredstev za sklade za 184 %.

Že omenjeni sistem nagrajevanja delavcev v odvisnosti od doseženega dohodka smo vsa leta dograjevali in izpopolnjevali, zato predstavlja stimulativen obliko prizadevanja vseh delavcev za doseganje čim boljših rezultatov ob stalnem zniževanju stroškov na najnujnejši minimum.

Ker je bilo grosistično poslovanje razdvojeno, je bila ena od po-

čih zmogljivosti na enakopravni osnovi ravnotežja med dvema trgovskima organizacijama.

Integracijski procesi v trgovini so vodili v združevanje manjših trgovinskih podjetij z večjimi v regijah in izven njih. Zato je delavski svet TP Standard na svoji seji 11. junija 1963 sklenil, da se podjetje pridruži Veletrgovini Mercator Ljubljana kot samostojna poslovna enota.

O tej integraciji je 21. oktobra 1964 sklepal centralni delavski svet Mercatorja, medsebojna poslovna razmerja pa so bila urejena s posebno pripojitveno pogodbo.

V skladu z novimi ustavnimi dopolnitvami, ki so se nanašale na nadaljnji samoupravni razvoj v naših družbenih odnosih, smo se v začetku leta 1974 organizirali v TOZD, sprejeli vse potrebne samoupravne akte za delovno organizacijo in TOZD ter vzpostavili vsa delegatska razmerja.

mimo nekaterih pomembnih investicijskih naložb, ki so vplivale na naš razvoj. Poleg skladišča na debelo je bil obnovljen tudi vozni park ter zgrajene garaže za tovorna vozila. Naslednje naložbe so bile usmerjene v gradnjo novih prodajnih prostorov ter v adaptacije že obstoječih. Za posebno pridobitev našega tozda štejemo izgradnjo blagovnice in salona pohištva v Novem mestu leta 1968. V letu 1969 so bili z odkupom poslovne stavbe nekdanje pekarnice povečani tudi prostori skladišča na debelo.

Iz združenih sredstev smo v letu 1970 zgradili Potrošniški center, sodoben objekt dnevne preskrbe novomeških potrošnikov, v naslednjem letu pa smo odkupili in adaptirali poslovne stavbe v Šentjerneju.

Ker je leta 1971 prišlo do bistvene stagnacije pri investicijskih na-

Fotovest

Mladinska organizacija Mercator-Rožnik je počastila Dan republike s proslavo; program so pripravile skupaj z delavkami iz skupnosti Mercator-Interne banke. Foto Jože Rozman

Podelili priznanja in nagrade

Jože Rozman

Tradicionalno srečanje kmetijcev v Krškem

Tudi letos so, tako kot že več let nazaj, osnovne organizacije zveze sindikatov krškega M-Agrokombinata pripravile tako imenovano tradicionalno srečanje svojih delavcev, združenih kmetov, učencev in upokoencev. Prireditelj je bila v soboto popoldne, 6. decembra, v delavskem domu v Krškem, zaključila pa se je z družabnim večerom v sosednjem hotelu Sremič.

Poleg številnih delavcev, združenih kmetov, učencev in upokoencev Agrokombinata so se prireditve udeležili tudi predstavniki SO Krško, družbeno-političnih organizacij občine Krško in sozda Mercator.

V uvodnem govoru jih je najprej pozdravila **Metka Markl**, predsednica konference OO ZS, in pripomnila, da je današnje srečanje hkrati tudi praznovanje 29. novembra, dneva republike in 15-letnice delovne organizacije M-Agrokombinat. Potem je o uspehih, težavah in rezultatih gospodarjenja v preteklem srednjeročnem obdobju ter o načrtih v naslednjem petletnem obdobju spregovoril direktor **Stane Nunčič**. Seveda ni mogel mimo splošnih gospodarskih težav, ki močno in neposredno vplivajo tudi na razmere v kmetijstvu. Nepriznavanje stroškovnih principov v kmetijski proizvodnji, stalno naraščanje cen repromaterialov in drugih stroškov, nizka akumulacija, neugodni krediti in zaradi vsega tega nizki osebni dohodki so ključne težave našega kmetijstva v tem trenutku. Zato tudi ni čudno, če dobri delavci odhajajo iz kmetijskih organizacij drugam, saj je delo v kmetijstvu težje, pa slabše nagrajeno. Res pa je tudi, da še nismo uvedli nagrajevanja po delu, da bi vsaj tisti delavci, ki bolje delajo, tudi več zaslužili, je dejal Nunčič. Potem je nanizal nekaj števil iz plana za srednjeročno obdobje 1976-80, ki kažejo, da je bil celotni prihodek sicer vsako leto večji od načrtovanega, doho-

dek z odštetimi materialnimi stroški in amortizacijo pa je bil manjši od predvidenega, zaradi rasti cen repromateriala in osnovnih surovin.

Spregovoril je tudi o samoupravni organiziranosti v delovni organizaciji, o dobrih in slabih straneh tega. Med slednjimi je naštel samozadovoljno zapiranje vase, prisvajanje dohodka kot kolektivne lastnine, nespoštovanje samoupravnih aktov, krepitev birokracije, zahteve po popolni samostojnosti itd. Dotaknil se je, tudi povezave s sozdom in ugotovil, da tudi tu ni bilo vse tako, kot bi moralo biti, saj »se težko otrsamo starih, zakoreninjenih oblik delo-

vanja. Marsikateri problem bi bil lažje rešljiv, če bi se bolj čvrsto vključili v nabavo, prodajo, plačilni promet...«

Ko je tako končal z oceno preteklega obdobja, je spregovoril tudi o načrtih za naslednje petletno obdobje. Prednostna naloga je tako v zveznih kot republiških načrtih proizvodnja hrane in surovin. V Agrokombinatu bomo morali pospešiti proizvodnjo osnovnih pridelkov za prehrano, od mleka, mesa do krmnih rastlin, obnovno v sadjarstvu in vinogradništvu pa verjetno upočasniti. Oboje seveda velja za družbeni in privatni sektor. Skrbeti bo treba tudi za razvoj zasebnega kmetijstva in tako reševati ekonomske in socialne probleme na vasi, za to pa so odgovorni tudi delavci v družbenem sektorju, je dejal Nunčič. V naslednjem srednjeročnem obdobju bi morali, ob normalnih vremenskih razmerah seveda, pridelati skupno 2360 vagonov jabolok, 986 vagonov hrušk, sto vagonov jagod, več kot tisoč vagonov žive klavne živine in tisoč sto vagonov živih klavnih prašičev, 36 milijonov litrov mle-

ka, dva tisoč vagonov grozdja itd. Proizvodnja naj bi rastla po letni stopnji najmanj 8 odstotkov, pogoj za to pa so seveda naložbe v obeh sektorjih v skupni vrednosti približno 45 milijard, ne upoštevajoč svinjske farne, ki naj bi veljala približno 18 milijard. Sam Agrokombinat teh sredstev nima, zato bo načrt uresničen le, če bo družba dala proizvodnji hrane tisto mesto v našem gospodarstvu, ki ji gre: To pa niso samo ugodnejši krediti, ampak tudi sovlaganja in priznanje tržnih cen, je hkrati s čestitkami ob praznovanju zaključil direktor Nunčič.

Kot predstavnik sozda je spregovoril **Vukadin Nedeljko** in med drugim dejal, da lahko delavci in kmetje Agrokombinata pri svojih načrtih računajo na ustrezno in primerno pomoč drugih članic sozda, seveda v mejah njihovih zmoglosti. Posebej je poudaril prizadevanja Temeljne organizacije kooperantov, ki naj še naprej nudi kmetom-kooperantom program, ki bo zanje vabljen in ugoden, saj jim le možnost, da dobro

Vukadin Nedeljko: »Pohvaliti moram temeljno organizacijo koperantov...«

pridelajo in to tudi dobro prodajo, omogoča socialno varnost.

Potem sta predsednica delovne organizacije **Erna Kolar** in **Stane Nunčič** podelila priznanja delavcem, ki so delovni organizaciji zvesti že 10, 20 ali 30 let oziroma imajo toliko let skupne delovne dobe. Knjižna darila so dobili nekateri delavci za posebno prizadevanje in uspešno delo v tem letu, pisnimi priznanji pa še kmet-kooperant **Rudi Ceku** iz Prekope, za dolgoletno sodelovanje s TOK-om pri proizvodnji mleka in pitane govedi ter delo v samoupravnih organih, ter **Slavko Šerbec** za minulo večletno in uspešno vodenje tozda Meso Kostanjevica.

Prizadevni organizatorji so za konec tradicionalnega srečanja zavrteli še film o državniški poti predsednika Tita, ko je leta 1977 obiskal Sovjetsko zvezo, Severno Korejo in Kitajsko.

Metka Markl

Stane Nunčič: »Če bodo priznane tržne cene, se nam za razvoj ni treba bati.«

Nagrado in priznanje za 20 let skupne delovne dobe je dobil tudi glavni in odgovorni urednik krškega Poročevalca, Jože Černoša. Vse foto: Jože Rozman

Slavnostna seja v Mercator-Izbiri-Panoniji Ptuj

Razvili novi prapor

26. novembra smo v ptujski delovni organizaciji Mercator-Izbira-Panonija na slavnostni seji osnovnih organizacij in konference osnovnih organizacij zveze sindikatov razvili sindikalni prapor osnovnih organizacij zveze sindikatov, kar je nov in prav gotovo pomemben dogodek v naši politični aktivnosti.

Slavnostna govornica na seji je bila Kristina Antolič, predsednica konference osnovnih organizacij Zveze sindikatov naše delovne organizacije. V svojem govoru je poudarila aktivnost osnovnih organizacij v dveh letih dela in poslovanja na novo združene delovne organizacije MIP Ptuj. Od začetka priprav na združitev delovnih organizacij Izbira in Mercator Panonija so bili vsi postopki in politične akcije, sam referendum, kasnejše aktivnosti pri oblikovanju notranje organizacije, priprave na volitve novih samoupravnih organov in snovanje organizacije dela osnovnih organizacij sindikata, uspešno zaključeni. Predsednica je poudarila:

Naše politično delo v sindikatu pa nam nalaga še eno dolžnost – stabilizacijo. Uresničevanje zastavljenega programa, ki smo ga obravnavali, sprejeli in začeli izvajati že v začetku lanskega leta, je skozi dosedanje delo in poslovanje nedvomno pokazalo rezultate in uspehe, kar je zlasti zaznavno pri zniževanju materialnih stroškov. Ti izdatki se sedaj gibljejo pod ravnijo, določeno z resolucijo o gospodarskih gibanjih. Izkoriščenost delovnega časa in notranja organizacija dela sta se izboljšali, prav tako pa tudi racionalna poraba potrošnega materiala ipd. Posebno zadovoljivo in stabilizacijsko obnašanje je doseženo na

Delovno predsedstvo in slavnostna govornica, predsednica konference osnovnih organizacij zveze sindikatov delovne organizacije MIP Ptuj, Kristina Antolič.

področju zaposlovanja. Stevilo zaposlenih na ravni delovne organizacije se od začetka lanskega leta, kljub povečanemu obsegu dela, ni spremenilo: v delovni skupnosti skupnih služb trije delavci manj, v tozdu Veleprodaja nespremenjeno, v tozdu Maloprodaja okrog 30 delavcev za določen čas, ki nadomeščajo porodnice in druge delavce v staležu ter v tozdu Zaščita dva delavca več, kar pa so narekovala povečane proizvodne zmogljivosti. Delovna disciplina je na sploš-

no primerna, razen v posameznih primerih. Vsekakor pa si bomo morali še naprej prizadevati, da se izboljša odnos vseh zaposlenih do našega skupnega premoženja in opravljanja delovnih nalog, več pozornosti pa bomo morali posvetiti tudi pravilnemu ravnanju z blagom.

O povezavi dela samoupravnih organov in osnovnih organizacij lahko rečem, da je dokaj dobra, saj so na vse seje delavskih svetov

vabljeni in na njih tudi prisotni predsedniki osnovnih organizacij, ki v mejah svojega poslanstva tvorno sodelujejo z mnenji, stališči in predlogi.

O nalogah sindikata za hitrejšo uveljavljanje delitve po delu in rezultatih dela bo tekla temeljita razprava na 2. konferenci Zveze sindikatov Slovenije.

V kratkih besedah je govornica opomnila še na bližajoči se II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije pod geslom »Združeno delo v boju za socialistično samoupravljanje in družbenoekonomski razvoj.«

Učenci osnovne šole Videm pri Ptujju so za tem izvedli kulturni program v počastitev 29. novembra, Dneva republike.

Ob zvokih Internacionale je predsednica konference, Kristina Antolič, razvila prapor osnovnih organizacij Zveze sindikatov delovne organizacije Mercator – Izbira – Panonija Ptuj. Predsedniki osnovnih organizacij Zveze sindikatov tozdiv in DSSS so ob zaobljubi v imenu članov sindikata posameznih tozdiv in DSSS pripeli spominske trakove osnovnih organizacij sindikata.

V imenu družbenopolitičnih organizacij občine Ptuj je navzoče pozdravil Janko Mlakar, predsednik Občinskega sveta Zveze sindikatov Ptuj, in sindikalnim delavcem delovne organizacije MIP čestital za dosežene uspehe ter zaželel še veliko uspehov v nadaljnjem delu.

Na koncu je spregovoril še Franc Tomanič, glavni direktor delovne organizacije, in zaželel še veliko plodnega sodelovanja.

Ob zaključku seje so bile najzslužnejšim delavcem, ki so se s svojim požrtvovalnim in vestnim delom izkazali kot dobri delavci in gospodarji, podeljene knjižne nagrade.

Pridobitev za severovzhodno Slovenijo

Mile Bitenc

Blagovna hiša v Lenartu

1900 kvadratnih metrov prodajnih površin – Tri nadstropja – samopostrežba, tekstil, pohištvo, bela tehnika – Bife z dobro ponudbo jedil – Odslej vsi nakupi doma

Preskrba v Lenartu in okolici se je v zadnjem brez dvoma spremenila. Velika pridobitev za to, doslej še vedno najmanj razvito občino, je nova blagovna hiša, s katero so pridobili skorajda 1.900 kvadratnih metrov prodajnih površin.

Ta uspeh je plod dela in prizadevanj delovne organizacije Mercator – Potrošnik, ki je v iztekajočem se srednjeročnem obdobju med najuspešnejšimi pri uresničevanju zastavljenih načrtov.

Objekt je vsekakor eden največjih in najlepših v občini. Blagovnica je bogato založena: v pritličju je samopostrežna prodajalna, ki ima 580 kvadratnih metrov čiste prodajne površine; velik bife ima tudi moderno kuhinjo, ki lahko pripravi več vrst toplih obrokov, prav to pa je Lenartu še kako dobrodošlo, saj doslej ni bilo primerno velikega lokala za takšno dejavnost.

Prvo nadstropje je namenjeno otroški, ženski in moški konfekciji, prodaji perila, meterskega blaga itd. Za ta del dejavnosti je namenjenih 680 kvadratnih metrov prodajnih površin.

Drugo nadstropje ponuja pohištvo, preproge in talne obloge, pa belo tehniko, športne potrebščine, akustiko in drugo.

In kaj je z nekdanjimi trgovinami? Te naj bi dobile povsem novo vlogo, saj jih nameravajo specializirati za prodajo določenih vrst blaga.

Pridobitev na področju preskrbe Lenarta je predvsem velik uspeh delovne organizacije Mercator – Potrošnik in vseh 100 zaposlenih se zaveda velikega pomena investicije, ki je vredna okrog 82 milijonov dinarjev.

● Malokdaj zaidemo mednje ● Malokdaj zaidemo mednje ● Malokdaj zaidemo mednje ● Malokdaj zaidemo mednje ● Malokdaj zaidemo mednje

Velika pridobitev za Hotedršico

Mile Bitenc

Samopostrežna prodajalna na vasi

Iz male klasične prodajalne – samopostrežba – Velika pridobitev za krajanje – Pomoč občine in kmetijske zadruge – V večji trgovini tudi boljše izbira blaga.

Hotedršica je manjše naselje nedaleč od Logatca. Razteza se ob cesti, ki vodi proti Idriji. Čisto ob cesti je že leta in leta stalo poslopje, v katerem je bila manjša klasična trgovina, nad katero je svetil oranžni »M«.

Krajanje že dolgo niso bili zadovoljni s preskrbo, saj je predvsem v zadnjih letih nagel razvoj Hotedršice zahteval tudi razvoj trgov-

rih s predstavniki skupščine občine Logatec in Kmetijske zadruge Logatec prišli do zaključka da je za izboljšanje preskrbe in preure-

Trgovina je prav lepo in funkcionalno opremljena. Vendar pa, čeprav na pogled tako izgleda, vsa oprema ni nova. V tozdu Dolomiti

Iz majhne klasične prodajalne je nastala prostorna in dobro založena samopostrežba. Foto: Mile Bitenc

ske mreže. Mala trgovinica kljub prizadevanju zaposlenih ni in ni mogla zadovoljiti potreb krajanov. Ti pa so, skupaj s tozdom Dolomiti, po dolgih letih le uspeli rešiti problem: našli so skupni jezik in rezultat dobrega sodelovanja je prav prikupna samopostrežnica.

V tozdu Dolomiti so po pogovo-

ditev trgovine seveda potrebno pridobiti nove prostore; te jim je odstopila Kmetijska zadruga. S tem so se kar naenkrat prodajni in prepotrebni skladišni prostori povečali kar za sto odstotkov. Prav ta pridobitev pa je omogočila spremembo klasične prodajalne v samopostrežbo.

znajo vsako stvar dobro »obrniti«; tako so boljše opremo iz opuščeni ali prenovljenih prodajalnih naprav, prebarvali in jo postavili v trgovino v Hotedršici. Tu niso postavljene le police za galanterijo, pižame, živila in drugo, temveč tudi prepotrebne hladilne police, ki služijo za prodajo mesa in mesnih

izdelkov, mleka, sadja in zelenjave ter nekaterih drugih izdelkov.

Že na prvi pogled je trgovina prijetna in prav pregledna. Izbira je precej večja kot prej; vse je urejeno na samopostrežni način, le delikatesa in prodaja kruha sta klasični. V trgovini so zdaj našle svoj prostor tudi nekatere vrste blaga, ki so manj zanimive, vendar pa nujno potrebne za nemoteno oskrbo občanov v manjših krajih.

Tisti dan v novembru, ko so prenovljeno prodajalno izročili svojemu namenu, je bil za Hotedršico še kako pomemben. To priča tudi otvoritev, ki je bila kar se da svečana. Zaplapolale so zastave, sledili so obvezni govori, ki so že del

»železnega repertoarja« ob takšnih dogodkih, zapeli pa so tudi fantje z vasi, ki sicer pojejo v vaškem pevskem zboru.

Množica radovednih krajanov je nato opravila svoj prvi nakup v prenovljeni prodajalni in besed o naj... naj... ni bilo ne konca ne kraja. V tozdu Dolomiti imajo pri otvoritvah novih trgovin navado, da obdarijo prve tri kupce in to so storili tudi v Hotedršici. Starejša ženička, ki je kot prva nakupovalka dobila lepo darilo, tega ni hotela sprejeti, češ, da si za nakup neke malenkosti tega ni prislužila.

Ponosni in veseli, pa tudi skromni so krajanje Hotedršice...

Pogovor na Šišenski 63

Mile Bitenc

Mučni nas utesnjenost

Samopostrežba postaja pretesna – Problem so tudi skladiščne površine – Pozimi še nadloga več: mraz. Trgovino na Šišenski 63 v Ljubljani poznam že polnih trideset let. Tam smo nakupovali takrat, ko smo se naselili v Šiški in še danes zahajamo tja. Vendar pa se je v vseh teh treh desetletjih trgovina spremenila pravzaprav le enkrat. Iz klasične prodajalne je pred leti postala samopostrežba, ki je bila za tiste čase za sosesko velika pridobitev.

Tudi zaposleni v trgovini so se bolj redko menjali in vse do lani je prodajalno vodila Marija Paravina, ki je že odšla v pokoj. Za njo je poslovodsko mesto prevzela Slavica Jurovič, ki jo poznam še iz tistih časov, ki je delala v mesnici v Savskem naselju.

Z beležko in fotoaparatom sem se pred nekaj dnevi napotil v to trgovino, mimo katere se vozim vsak dan, praga pa nisem prestopil že nekaj let. Šel sem tja zato, da napišem nekaj vtisov o majhni in utesnjeni trgovini, o tem, kako se je treba boriti za vsak dinar prometa, ker...

Da, dobri dve leti je tega, kar je

delček prostora za pisalno mizo in stol. To je »pisarna« poslovodkinje, do katere vodi čisto navadna lestev. Če je veliko blaga, zmanjka prostora in tokrat je z blagom napolnjena tudi »pisarna«. Slavica se je izučila trgovske stroke v Mercatorju. Delala je na blagajni mesnice v Savskem naselju in pogosto je bilo treba skočiti tudi za prodajni pult. Nekaj mesecev je delala v manjši trgovini na Medvedovi, zdaj pa se izteka že tretje leto, odkar je prišla na Šišensko.

Pravi, da je dela veliko. Navajena je vsega in ne preiščuje o tem, tako kot drugi mladi, da bi zapustila trgovino. Kje neki, v pi-

Slavica je sicer malce potožila in spregovorila o težavah, vendar je kljub temu zadovoljna in nasmejana. Foto: Mile Bitenc

Kiosk pri Kliničnem centru

Mile Bitenc

Odprt vseh 7 dni v tednu

Kiosk M-Sadja zelenjave ob Kliničnem centru v Ljubljani je prav gotovo ena redkih trgovin, ki je v našem mestu odprta vsak dan. Vsak dan med tednom, pa tudi ob nedeljah in praznikih. Na videz majhen kiosk kupcu ponudi presenetljivo veliko. Sadje in zelenjava sta sicer tudi tu osnovni predmet poslovanja, dopolnjuje pa ga še pestra izbira pižam, čokolade in bonbonov, peciva in drugega.

Tisoče in tisoče obiskovalcev kliničnega centra ima tako lepo priložnost, da pravzaprav zadnji hip kupi za svojce ali znanke kakšno darilo – in prav zaradi tega je ta kiosk odprt tudi ob nedeljah in praznikih.

Zinko Černič, ki je poslovodkinja te trgovine, sem pobaral, če zaradi posebnega »statusa«, ki ga ta kiosk ima, kaj gledajo nanjo, (mislim sem na tiste v skladišču, ki blago pripravljajo). Zadovoljno je prikimala in dodala, da razen lepega, izbranega blaga, pazijo tudi na redno dostavo. Vse to je nedvomno tudi vzrok, da trije zaposleni v tem kiosku ustvarjajo kar lep promet. Tovarišica Černičeva je povedala, da dnevno iztržijo 10 do 15 tisočakov, kadar pa so obiski, pa celo do 20 tisočakov.

Tole je na kratko nekaj besed o kiosku na Zaloški cesti pri Kliničnem centru. Same pohvalne besede, kajne. Vendar naj ob koncu dodam še nekaj, kar jim ne gre

šteti v plus. Delovna organizacija M-Sadje zelenjava je že leta 1977 praznovala svojo 30-letnico. Takrat so to obeležili z lično nalepko. Minilo je leto, dve, tri, zdaj že celo nekaj več, na tem kiosku pa se še vedno, čeprav že malce sprana in obledela, bohota takšna nalepka.

Pa menda ne bo kdo rekel, da ni toliko časa, da bi jo odstranili?!

Takrat, ko sem kiosk fotografiral, v bližnji bolnici ni bilo obiskov, sicer bi bila na posnetku dolga vrsta čakajočih. Foto: Mile Bitenc

Emona v bližini postavila velik nakupovalni center in seveda s tem močno izboljšala preskrbo v tem delu Šiške, ki je s kopico novih blokov in individualnih gradenj tudi močno povečala število krajanov. Malce zaradi firbca, več pa zaradi večje izbire blaga so začele »stare« stranke, ki so dotlej nakupovale na Šišenski 63, odhajati. Promet je upadel in zanj se je bilo potrebno še bolj potruditi.

Vendar pa vseh prednosti tudi velike trgovine nimajo. Slavica pravi, da je predvsem ob sobotah, ko je v nakupovalnem centru več dreva, več strank tudi na Šišenski. Tisti dan v tednu (menda je to četrtek), ko v trgovskem centru dobijo blago (zdaj je lov za »kritičnimi« artikli), pa je na Šišenski kupcev bore malo.

Z lepo besedo, dobro postrežbo in ustrežljivostjo skušajo obdržati čim več strank. Slavica pravi, da še zdaj nekaterim »špicerijo« vozijo na dom.

Trgovina je majhna in če je v njej deset, petnajst strank, je že tudi dren. Možnosti za razširitev ni. Utesnjeno je tudi skladišče in vsa sreča je, da blago lahko sprejemajo neposredno vanj. S policami je predeljeno v nadstropje, kjer je

sarni je delo preveč enolično, pravi.

Zapisal sem, da je navajena vsega. Treba je prevzeti blago; dostikrat so to težki zaboji ali vreče. Le malokdo od dostavjalcev jim pomaga. Ena sama termoakumulacijska peč prostora ne ogreje dovolj. Da je še bolj hladno, so kriva tudi kamnita tla. So še druge težave, pravi Slavica, pa vseeno gre.

Časa za kaj drugega, razen za delo v trgovini in seveda doma, nima. Pravi, da zaenkrat ne deluje na družbeno-političnem področju. Ni časa, saj jo po delu doma težko pričakuje štiriletni sinko.

Videl sem, da je delavna: med najinim pogovorom se je začela opravičevati, češ da mora zveč v trgovino mleko in jogurt. Da mora, kljub pogovoru, mimogrede narediti še to...

Medtem se je v trgovini, med prodajnimi policami in pred delikateso, kjer je stregla Ani, ki je v tej trgovini pustila že vrsto let, zvrstilo veliko kupcev. Tudi Malči, ki je sedela za blagajno, je tukaj stregla še takrat, ko je bila prodajalna klasična.

Tako je skoraj vsak dan. Najhuje pa je kot sem že napisal, ob sobotah. In tale zapis sem napravil prav v soboto.

Prijetno in sproščeno srečanje upokoencev M-Rožnika

Že tradicionalno srečanje upokoencev delovne roganizacije Mercator - Rožnik, (seveda ne vseh, temveč le tistih, ki žive v Ljubljani in njeni bližnji okolici), je bilo tudi letos v ljubljanskem domu JLA.

Povabljenih je bilo 290 upokoencev, prišla jih je kakšna desetina manj, vsi pa so neizmerno srečni in zadovoljni, da so spet skupaj, obujali spomine in se zabavali ob odlični glasbi in domiselnih družabnih igricah. Njihov najljubši konferansje, Mile Bitenc, ki je tudi sodelavec našega glasila, jih je sproščeno in uspešno vabil k napihovanju balonov (posnetek št. 1), iskanju gesla iz kupa črk (posnetek št. 2), hitremu

»uničenju« obroka (ta je obsegal jogurt, polovico stare žemlje, kos čebule, korenček in trdo kuhano jajce) ter pomarančnemu plesu, ki pa se je na koncu spremenil v ples z limonami, ker Miletu pomaranč ni uspelo nikjer stakniti (posnetek št. 4). O tem, da je bilo razpoloženje res izvrstno, najbolje priča posnetek št. 3. Stopnjevalo se je ob glasbi in doseglo vrhunec, ko so vrli glasbeniki zaigrali »Jugoslavijo«: vsi do zadnjega so zaplesali kolo. Tudi kasneje se je razposajena »kača« vila skozi vso dvorano (posnetek št. 5). Za mnoge je bilo to nepozabno doživetje. Besedilo in fotografije: Matjaž Marinček.

• HP Kolinska sprašuje • HP Kolinska sprašuje • HP Kolinska sprašuje • HP Kolinska

Poznate družino Thomy?

Pisano paletno izdelkov ljubljanske tovarne Kolinska prav gotovo pozna vsaka gospodinja. Pri kuhi jih uporabljamo malodane dan za dnem in verjetno so nam v veliko pomoč. Bogat proizvodni program so dopolnili tudi nekateri licenčni proizvodi te več kot 70 let stare tovarne, ki je začela s proizvodnjo cikorijske, zelo iskanim izdelkom tistega časa.

Omenili smo licenčne izdelke. Teh je več in prav gotovo je družina **Thomy** vsakomur znana. S pomočjo izdelkov **Thomy** pripravljamo najrazličnejše jedi, ki so z njimi okusnejše in nam še bolj teknejo.

Thomy, ki se je uveljavil v Švici, Nemčiji, Franciji, Italiji in Španiji, je prišel tudi k nam. Sprva je stekla proizvodnja

Thomy majoneze in gorčice, ki ju HP Kolinska izdeluje po znanim švicarskem receptu. Prav to pa daje poročstvo, da so to isti recepti, ki so si že ustvarili mednarodno sloves. Družino

Thomy je HP Kolinska dopolnila še s tatarsko omako in hrenom.

Majoneze Thomy odlikujejo same naravne sestavine. Recepte zanje so sestavili najboljši švicarski kuharji. So iz visoko kakovostnih in rafiniranih rastlinskih olj, izbranih in svežih kokošjih rumenjakov ter prvovrstnega vinskega kisa. Razen teh glavnih sestavin vsebujejo še številne naravne začimbe, ki so mešane v takšnem medsebojnem razmerju, da dajejo majonezam polno in nadvse prijetno aromo in slasten okus. Naj za primer povemo, da je samo v solatno majonezo zamešanih kar 18 različnih začimb.

V kulinariki štejemo majonezo med hladne oljne omake in je osnova za najrazličnejše hladne pikantne jedi. Z majonezo pripravljamo klasične majonezne solate in omake, dodajamo jo v najrazličnejše nadeve in namaze, odlična pa je tudi kot podlaga za obložene kruhke. Majoneza **Thomy** je nepogrešljiva pri mesu, pečenem na žaru, pri raznih pečenkah, ocvrtem mesu, ribah in perutnini.

Iz družine **Thomy** naj omenimo še **tatarsko omako**. To je pravzaprav majoneza z začimbami, ki je prijetnega okusa. Spretna gospodinja jo bo lahko uporabila in ponudila ob raznih jedeh.

Bližajo se prazniki, zato vam bo morda koristen nasvet, drage bralke in bralci, prišel še kako prav. Malce več časa bo za pripravo jedil in zato smo skupaj s Kolinsko za vas pripravili zanimiv recept.

Tole bo recept za pikantno zelenjavno solato; potrebujemo:

- 20 dkg konzerviranega ali kuhanega graha,
- 10 dkg kuhanega in na kocke zrezanega korenja,
- 1 rdečo vloženo ali svežo papriko, narezano na kocke,
- 4 šparglje ali 15 dkg kuhane, na cvetke zrezane cvetače,
- 10 dkg solatne majoneze **Thomy**, po želji pa še limonin sok, poper in Knorr dodatek jedem. Za garniranje pa potrebujemo delikatesno majonezo **Thomy** iz tube, 4 olive in kodrasti petršilj.

Vso naštetu zelenjavo pripravimo, majonezo pa okisamo, začini mo jo rahlo zmešamo med zelenjavo. Če ni dovolj sočna, ji prilijemo malce prav blagega kisa. Razdelimo jo na porcije. Na sredino vsake položimo skrknjeno jajce in ga obrizgamo z delikatesno majonezo **Thomy** iz tube. Na sredo položimo polovično polnjene olive. Okrasimo z rdečo papriko in kodrastim petršiljem.

Vrejemite, da je pikantna zelenjavna solata prav okusna in gotovo vam bo teknila.

Zdaj pa nekaj besed o **Thomy gorčici**, ki je tudi pripravljena po receptih švicarskih kuharjev. Glavna sestavina je zmelto belo in črno gorčično seme. Črno je ostrejšje in pikantnejše, ker vsebuje veliko alilnega gorčičnega olja. Razen tega vsebuje **Thomy gorčica** še kis, vodo, sol, sladkor in številne naravne začimbe, katerih vrsta in količina je seveda **Thomyjeva** skrivnost.

Malokatero začimbo tako pogosto uporabljamo, kot prav gorčico. Z njo osvežimo in napravimo bolj pikantne mnoge jedi, dekoriramo prigrizke, plošče, kruhke in podobno.

Serviramo jo h klobasam, hrenovkam, mesnim zvitkom, šunki, tekne nam ob sveži kuhani govodini. Gorčica je nepogrešljiva kot priloga mesu, pečenemu na žaru. Morda ne bo odveč tale nasvet: če pred peko ali cvrtjem z gorčico namažemo surov zrezek, bo ta še

okusnejši. Okus mesa bo tako polnejši, pikantnejši.

Tudi **Thomy hren** je odličnega okusa. Tisti v tubi je izboljšana z majonezo, hren v kozarčku pa je tudi izvrsten. Zelo primeren je za pripravo hrenove omake, ponudimo ga k mesu, pečenemu na žaru, ribam in raznim mesnim izdelkom. Če boste imeli pri roki **Thomy hren**, potem ne bo več zamudnega tekanja in iskanja po trgu. Odpade čiščenje in ribanje in s tem tudi prenekatera solza, kajne?!

Thomy izdelke najdemo na prodajnih policah v raznih embalažah. Vse so praktične, še posebno pa kozarčki, v katere v Kolinski polnijo gorčico **Thomy**. Ti kasneje imenitno služijo za sokove, vina ali aperitive. Prav v teh dneh pa prihaja na tržišče **Thomy gorčica** v velikem vrčku za pivo. Zanimiva in uporabna embalaža!

Tako, toliko o **Thomy** izdelkih. Kolinska vam ob njih želi dober tek, v novem letu pa vse najboljše!

Mile Bitenc

• Iz programov Mercator Turista •

Sejem v Parizu

Mercator Turist vas v sodelovanju z Generalturistom vabi, da obiščete največji mednarodni sejem pohištva in svetlobnih teles, ki bo v dneh od 14. do 21. januarja. Na ogled bodo vse novosti s področja pohištva, stanovanjske opreme in svetil, ki jih bo na 135.000 kvadratnih metrih predstavilo 1200 razstavljalcev iz 27 držav. Odhod bo 16. januarja.

Časi odhoda v Pariz in povratka v domovino se ujemajo s tistimi, ki so opisani v programu »Vikend v Parizu«, ves drugi dan pa je namenjen ogledu sejma na razstavnih prostorih Porte de Versailles. Tretjega dne dopoldne lahko izbirate med obiskom sejma in ogledom muzeja Louvre. Tudi cena je enaka: 4.800 dinarjev.

Podrobnejša pojasnila o obeh programih lahko dobite v poslovalnici Mercator Turista na Tavčarjevi 6 v Ljubljani, telefon (061) 312-254 in 317-285, ter v poslovalnici Generalturista na Gosposvetski 7 v Ljubljani, telefon (061) 21-206 in 21-908. Obenem vam obe turistični agenciji želita srečno in uspešno novo leto!

Uspela prireditev Mercator Turista

Matjaž Marinček

Veseli »Veseli večer«

V zadnji številki glasila smo med drugim napovedali tudi Veseli večer v hali Tivoli, prireditev Mercator Turista, ki je v petek, 12. decembra, privabila vse tiste, ki jim srce poskoči ob poslušanju narodnozabavne glasbe ter tiste, ki se radi nasmejejo aktualnemu humorju naših najvidnejših (in najslisnejših) humoristov.

Miha Dovžan je dokazal, da je res mojster svojega instrumenta; iz ceter ni izvajal le domačih viž, ampak se je lotil celo tako zahtevne teme kot je znana glasba iz filma »Tretji mož«.

Kvintet Gorenjci je bil tokrat le kvartet, ker je eden od pevcev zbolel, a so kljub temu uspešno predstavili vso širino glasovnih sposobnosti. Pri tem jim je v veliki meri pomagala Jelka Cvetežar,

nezzi-Tof, avtor besedila, in Bertie Rodošek, one-man band, orkester enega. Najbrž ni treba preveč poudarjati, da je skupinica za svoj nastop požela salve smeha in plaskanja.

Obiskovalce je navdušil tudi Vinko Šimek-Šraufciger, ki je s svojimi domisljicami okrcal vse, kar nas v našem vsakdanjiku žuli.

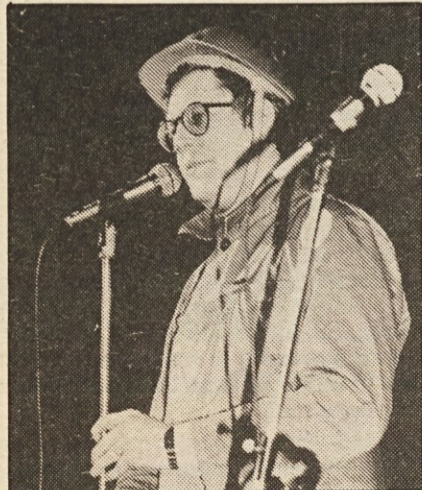
Spred je povezoval Marjan Rolek, ki je s svojim improvizira-

Janez Hočvar-Rifle je predstavil najaktualnejšo inačico občinskega kurirja Švejka.

ki je vesoljnemu občinstvu dokazala, da še zdaleč ni za med »stara šara«.

Popolnoma novo inačico občinskega kurirja Švejka je s svojo nenadkriljivo komiko briljantno odigral Janez Hočvar-Rifle, pri čemer sta mu pomagala Tone For-

Vinko Šimek-Šraufciger je iz »totega aspekta« temeljito preoral naš vsakdanjik. Obe fotografiji Matjaž Marinček

nim, izvornim humorjem tudi prispeval k odličnemu razpoloženju.

In ocena? Odlična! Vse čestitke prireditelju in nastopajočim - prihodnja podobna prireditev bo, ob nekoliko opaznejši reklami, napolnila dvorano do zadnjega kotička!

• Iz programov Mercator Turista •

Vikend v Parizu

Pariz je osnova za razumevanje marsičesa v našem življenju, okusu in veselju. Za vsakogar se najde kaj - od kozarca božolejca pri mizici na pločniku do najbolj prefinjenega kosila v elegantni restavraciji, do kramarskega trga do razkošnih trgovin, od sprehoda med otroci v parku Tuileries do nakupovanja v velikanski blagovnici Forum des Halles.

Mercator Turist vas v sodelovanju z Generalturistom za pičlih 4.800 dinarjev vabi na vikend v Pariz. Odhodi bodo 16. januarja, 6. in 13. februarja, 6. in 13. marca, 3. aprila in 8. maja. Prvega dne, v petek popoldne, boste poleteli z brniškega letališča in po slabih dveh urah

letenja pristali na letališču Orly. Zatm se boste nastanili v hotelu.

V soboto se boste po zajtrku z avtobusom odpeljali na poldnevni ogled mestnih znamenitosti: opere, trga Concorde, Elizejskih poljan, Slavoloka zmage, Eifflovega stolpa, Invalidov z Napoleono-novo grobnico, Sorbone, Panteona, Notre-Dame, Monmartra in še in še... Popoldne bo prosto za nakupe in individualne ogleda, zvečer pa po želji ogled predstave v kabaretu.

Tretjega dne, v nedeljo, bo po zajtrku ogled muzeja Louvre. Na letališče Orly se boste odpeljali ob 16.00, poleteli pa ob 18.45. Na brniku boste pristali ob 20.35.

Razpis 4. zimskih športnih iger – Mercatoriada 1981

Čeprav razmeroma zgodaj, objavljamo razpis z vsemi pojasnili že v tej številki in upamo, da ne bo prepoznih prijav. Organizacijo 4. zimske Mercatoriade sta prevzela Mercator-Sadje zelenjava in koordinacijski odbor za šport in rekreacijo – KORŠ. Točen datum in kraj 4. zimskih športnih iger bo objavljen naknadno, predvidoma bo termin v drugi polovici februarja v Kranjski gori.

Tekmovanja bodo v veleslalomu in smučarskih tehik. Kategorije so:

Veleslalom – moški

kategorija A – rojeni vključno 1950. in mlajši (do 30 let),
kategorija B – rojeni vključno 1949. do 1940. (od 31 do 40 let),
kategorija C – rojeni vključno 1939. do 1930. (od 41 do 50 let),
kategorija D – rojeni vključno 1929. in starejši (nad 50 let),

Veleslalom – ženske

kategorija A – rojene vključno 1950. in mlajše (do 30 let)
kategorija B – rojene vključno 1949. do 1940. (do 31 do 40 let)
kategorija C – rojene vključno 1939. in starejše (nad 40 let)

Tek na smučeh – ženske

A – rojene vključno 1950. in mlajše (do 30 let)
B – rojene vključno 1949. in starejše (nad 30 let)

Tek na smučeh – moški

A – rojeni vključno 1945. in mlajši (do 35 let)
B – rojeni vključno 1944. in starejši (nad 35 let)

Tekmuje se po pravilniku o organizaciji in izvedbi zimske Mercatoriade, sprejetem 14. decembra 1978.

Ekipne uvrstitve v veleslalomu:

– moška ekipa – 4 uvrščeni tekmovalci iz katerihkoli kategorij
– ženska ekipa – 2 uvrščeni tekmovalki iz katerihkoli kategorij
– mešana ekipa za pokal – 2 uvrščena tekmovalca iz različnih kategorij in 1 tekmovalka iz katerekoli kategorije.

Ekipne uvrstitve v teku:

samo mešana ekipa – 2 tekmovalca iz različnih kategorij in ena tekmovalka.

Objavljamo prijavnico, v katero vpišete vse potrebne podatke za vsakega tekmovalca. Seznam tekmovalcev mora potrditi vaša kadrovska služba in direktor DO oziroma TOZD. Naj vas opozorimo, da bomo za ekipno uvrstitev upoštevali rezultate po navedbah v prijavi. Če se bo prijavila samo TOZD, bodo za ekipno uvrstitev šteli le rezultati TOZD, kajti tekmovalna komisija ni dolžna seštevati rezultatov več TOZD, da bi DO dosegla višji plasman. V tem primeru morate poslati skupno potrjeno prijavnico za celotno DO.

Prijavnice pošljite na SOZD Mercator, Aškerčeva 3, splošni sektor, do najpozneje 10. februarja 1981.

Na prijavi označite vodjo vaše ekipe, kateremu bomo izročili komplet števil in ostalega materiala za celotno ekipo. Vodja ekipe je dolžan organizatorju ob prevze-

mu kompleta navesti točen seznam prijavljenih tekmovalcev, razdeliti propagandni material in bone za kosilo, po zaključku tekmovalstva pa vrniti štartne številke organizatorju.

V primeru, da bi prišlo med tekmovalci do kakršnihkoli nepravilnosti, mora vodja ekipe vložiti tožbo najpozneje v roku pol ure po končanem tekmovalstvu, sicer pritožba ni veljavna. Tekmovalno komisijo sestavljajo predstavniki organizatorja, časomerilci in predstavniki KORŠ.

SE nekaj podrobnosti: prijav, ki bodo prispele po 10. II. 1981, ne bodo upoštevali; prijave, ki ne bodo pravilno izpolnjene (npr. brez letnice rojstva, brez podpisa kadrovske službe, direktorja, ter štampljke) bodo zavrnjene pred žrebanjem. Vse informacije v zvezi s 4. zimsko Mercatoriado dobite pri Sonji Bastar, telefon (061) 23-424.

PRIJAVNICA ZA MERCATORIADO '81

VELESLALOM	letnik rojstva	spol	kategorija
Ime in priimek tekmovalca			

TEK NA SMUČEH	letnik rojstva	spol	kategorija
Ime in priimek tekmovalca			

Naslov:

Potrjujemo, da je navedeni tovariš-ica, delavec, združeni kmet, učenec v gospodarstvu, upokojeni delavec naše DO (TOZD), kot to zahteva pravilnik o organizaciji in izvedbi zimske Mercatoriade (ustrezno okrožiti).

Kadrovska služba:

Žig

Glavni direktor:

V dne 1980

Prednovoletni aforizmi

S stabilizacijo smo že tako daleč, da so nekateri začeli celo delati.

Kako naj bi verjel svojim očem, ko pa je imel sposojena očala.

Svinjine v mesnicah res primanjkuje, zato pa poznam nekaj dobro rejenih svinj.

Če človek ničesar nima, vsaj ni kaj izgubiti.

V zmoti so tisti, ki iščejo bisere v stranišni školjki.

Odkar je čutiti pomanjkanje mesa, moški še bolj gledajo za ženskami.

Marko Bokal

Aforizmi, polni maliganov

V podjetju so si natočili čistega vina, pa nobenemu ni kaj posebnosteklo po grlu.

Še zmeraj mu ni jasno, kako je lahko balonček pozelenel, ko je pa ves večer pil rdečega.

Odkar je bil zadnjič pijan, ker je pregloboko pogledal v kozarec, ga sedaj pije le še iz steklenice.

Napil se ga je samo na državne praznike, da je zgedalo bolj svečano.

Napisu VINJENIM GOSTOM NE SREŽEMO bi bilo treba dopisati: ČE NIMAJO DENARJA.

Bil je prepričan, da je že ozdravljen alkoholizma, saj ga je pil le še NA ZDRAVJE.

Marko Bokal

Namesto voščila

Stabilizacijski smo prvi krst v letu tem prestali,
Resolucije se več al' manj vsi držali.
Ekonomičnost in štednjo v plan smo dali,
Čist' pri vsem smo dan za dnem šparali.
Nič razsipnosti, potrate nismo pokazali,
Olja, praška, pomaranč in kave nismo kupovali.

Stabilizacija pa ni le leta tega plan –
Tudi v prihodnje bomo jo imeli dan na dan.
Avtomobili le po dveh kolesih bodo zdaj vozili,
Bencin pa le v stekleničkah bomo še dobili.
Iz ponošenih oblek si nove bomo naredili,
Letne gvante pa v zimske prekrójili.
Intelektualce bomo iz pisarn napodili,
Za stroje delovne jih bomo posadili,
Aktovke jim s kruhom in čebulo napolnili.
Cene si na boljše bomo prikrojili,
Iz vajeti nikoli jih spustili,
Jim krila skrajšali in vrat zavili.
S hrano bomo se posej postili,
Krompir žulili, vodo pili,
Obenem pa se manj redili.

Le kdor pošten bo, delaven, marljiv,
Enkrat dnevno le v službi kavo pil,
Trdo se bo za šparanje boril,
Ob koncu leta – višek bo delil!

Sestavil
Matjaž Marinček

Ali poznamo svojo organizacijo?

Novoletna nagradna uganka

Nadaljujemo s serijo priljubljenih ugank, ki preverjajo vaše znanje o ustroju sozda Mercator ter to tudi nagrajujejo. Tokratna je nekoliko obsežnejša, zato pa je tudi spisek nagred bogatejši kot običajno. A najprej k vprašanjem.

- Napišite ime delovne organizacije, ki tržišče zalaga s tipičnim blagom (to je tudi sestavni del njenega imena), brez katerega bi si vsakodnevno prehrano le težko predstavljali.
- Dejavnost enega od tozdv M-Nanosa je tudi prevoznitvo. Zapišite ime tega tozda.
- Delovna organizacija, katere ime morate zapisati, je ena od treh v sozdu, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnost.
- Zelo blizu Maribora ima ena naših delovnih organizacij svoj tozd; zapišite ime tega kraja.
- Napišite ime enega od tozdv v sestavi delovne organizacije M-Hoteli gostinstvo.
- Naslednja tri vprašanja se nanašajo na naše organizacije v severovzhodni Sloveniji. Zapišite ime kraja, v katerem je sedež delovne organizacije M-Potrošnik.
- Zapišite ime delovne organizacije, ki ima svoj sedež na Ptuj.
- Tozd, katerega ime morate zapisati, je v sestavi delovne organizacije iz prejšnjega vprašanja.
- Napišite drug izraz za dopolnila, kakršna bodo v javni razpravi do 31. januarja oziroma 10. februarja, nanašala pa se bodo na republiško in zvezno Ustavo.
- Kraj, katerega ime boste zapisali, je razen po znamenitem jezeru znan tudi po tamkajšnji kmetijski zadruzi.
- Zapišite ime bančne organizacije v sklopu sozda Mercator.
- Delovna organizacija, katere ime zapišite, je bila zadnja, ki se je združila v naš sozd.
- Za konec zapišite še drug izraz za razsodišče oziroma razsojanje.

Odgovore pišite enega pod drugega; prve črke pravih odgovorov vam bodo dale geslo, ki ga obenem s pravnimi odgovori zapišete na dopisnico, to pa najkasneje do 16. januarja pošljite na naslov SOZD Mercator, Uredništvo glasila, Gorupova 5, 61000 Ljubljana.

Med pravnimi rešitvami jih bomo izžrebali kar 12, nagrade pa bodo prispevali M-Sadje zelenjava (tri nagrade po en zaboj jabolk), M-Agrokombinat (trikrat po tri steklenice odličnega cvička), M-Sloga (trikrat po tri steklenice vin iz radgonskega okolišča), M-Konditor (torto) in MIP Ptuj, TOZD Zaščita Kidričevo (2 ženski krili).

Upamo, da vam bo tokratna nagradna uganka popestrila novoletno razpoloženje!

Matjaž Marinček

SMUČARJI – rekreativci – POZOR

KORŠ organizira 2. smučarski tečaj za začetnike in tudi za tiste, ki se želijo v smučarskih veščinah še izpopolniti. Tečaj bo od 2. do 8. februarja 1981 na Črnem vrhu nad Idrijo. Rezerviranih je le 20 mest, zato pohitite s prijavi.

Cena tečaja z oskrbo in žičnico je 3.000,00 dinarjev. Prijave sporočite na tel. (061) 23-332, Tugo Marinček, do 26. januarja 1981.

Prijavite tudi otroke, saj je tečaj v drugem tednu zimskih počitnic!

Za KORŠ:
Tugo Marinček

Namesto voščilnice

Center za obveščanje Mercatorja se zahvaljuje vsem, ki ste nam pismeno voščili ob Novem letu. Želimo vam zdravja, miru, veliko dobre volje in delovnih uspehov v novem letu.

Voščilnic letos nismo pošiljali nikomur, ker nas je vezovala marčevska resolucija sozda Mercator.

Odgovorni urednik
Jaro Novak

